ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎ ՀԱՎԵԼՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ, ԹՈՒՅԼԱՏՐԵԼԻ ՄԱԿԱՐԴԱԿՆԵՐԸ, ԴՐԱՆՑ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ՎԻՏԱՄԻՆՆԵՐԻ ՁԵՎԵՐԸ ԵՎ ԱՐԳԵԼՎԱԾ ԲՈՒՅՍԵՐԻ ՑԱՆԿԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Գլխավոր տեղեկություն

Номер	N 1210-Ն
Տիպ	Որոշում
Тип	Исходный акт
Статус	Չի գործում (22.11.2014-09.01.2022)
Первоисточник	ՀՀՊՏ 2014.11.12/62(1075).1 Հոդ.1021.7
Принят	ՀՀ կառավարություն
Дата принятия	30.10.2014
Подписан	ՀՀ վարչապետ
Дата подписания	07.11.2014
Дата вступления в силу	22.11.2014
Ուժը կորցնելու ամսաթիվ	09.01.2022

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

30 հոկտեմբերի 2014 թվականի N 1210-Ն

ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎ ՀԱՎԵԼՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ, ԹՈՒՅԼԱՏՐԵԼԻ ՄԱԿԱՐԴԱԿՆԵՐԸ, ԴՐԱՆՑ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ՎԻՏԱՄԻՆՆԵՐԻ ՁԵՎԵՐԸ ԵՎ ԱՐԳԵԼՎԱԾ ԲՈՒՅՍԵՐԻ ՑԱՆԿԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Սննդամթերքի անվտանգության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ, 7-րդ և 8-րդ կետերով՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը ***որոշում է.***

1. Հաստատել՝

1) կենսաբանական ակտիվ հավելումների ցանկը, որոնց նկատմամբ սահմանված են միասնական սանիտարական պահանջներ՝ համաձայն N 1 հավելվածի.

2) սննդամթերքում կենսաբանական ակտիվ հավելումների պարունակության թույլատրելի մակարդակները (բուսական հումքի և բուսական հումքից ստացված բուրավետիչների հաշվին)՝ համաձայն N 2 հավելվածի.

3) հատուկ նշանակության սննդամթերքի և կենսաբանական ակտիվ հավելումների կազմում չափահասների համար սննդային և կենսաբանական ակտիվ նյութերի օրական սպառման մեծությունները՝ համաձայն N 3 հավելվածի.

4) կենսաբանական ակտիվ հավելումների բաղադրությունում օգտագործման համար արգելված բույսերի և դրանց վերամշակման արտադրանքի, կենդանական ծագման օբյեկտների, մանրէների, սնկերի և կենսաբանական ակտիվ նյութերի ցանկը՝ համաձայն N 4 հավելվածի.

5) կենսաբանական ակտիվ հավելումների արտադրության ժամանակ օգտագործվող վիտամինների, վիտամինանման և հանքային նյութերի ձևերը՝ համաձայն N 5 հավելվածի.

6) մինչև 3 տարեկան երեխաների սննդում կենսաբանական ակտիվ հավելումների արտադրությունում օգտագործելու համար վիտամինների և հանքային նյութերի ձևերը՝ համաձայն N 6 հավելվածի.

7) 3-14 տարեկան երեխաների սննդում կենսաբանական ակտիվ հավելումների և վաղ հասակի երեխաների մանկական խոտաբուսային թեյերի արտադրության ժամանակ օգտագործվող բուսական հումքի տեսակները՝ համաձայն N 7 հավելվածի:

2. Սույն որոշումը գործում է մինչև վերահսկողության ենթակա տվյալ ապրանքների վերաբերյալ Եվրասիական տնտեսական միության (այսուհետ՝ ԵՏՄ) տեխնիկական կանոնակարգի կիրառումը Հայաստանի Հանրապետությունում:

3. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

Հայաստանի Հանրապետության վարչապետ **Հ. Աբրահամյան**

2014 թ. նոյեմբերի 7
Երևան

Հավելված N 1
ՀՀ կառավարության 2014 թվականի
հոկտեմբերի 30-ի N 1210-Ն որոշման

Ց Ա Ն Կ

ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎ ՀԱՎԵԼՈՒՄՆԵՐԻ, ՈՐՈՆՑ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ԵՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

Արտադրանքի անվանումը	Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները, մգ/կգ, ոչ ավելի	Ծանոթագրություն
Կենսաբանական ակտիվ հավելումներ (այսուհետ՝ ԿԱՀ)՝ հիմնականում սպիտակուցների, ամինաթթուների և դրանց համալիրների հիմքով	Անվտանգության ցուցանիշները կանոնակարգվում են սանիտարահամաճարակային հսկողության (վերահսկողության) ենթակա ապրանքներին ներկայացվող՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ հաստատված՝ միասնական սանիտարահամաճարակային և հիգիենիկ պահանջների «Ձվամթերք չոր», «Կաթնային մթերք չոր», «Բուսական սպիտակուցների իզոլյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ և տեքստուրատներ, սննդային ճարպազտված ալյուր և ալյուր, ճարպի տարբեր պարունակությամբ, ձիթատու, լոբազգիների և ոչ ավանդական մշակաբույսերի սերմերից», «Կաթնային շիճուկային սպիտակուցների խտանյութեր, կազեին, կազեինատմեր, կաթնային սպիտակուցների հիդրոլիզատներ», «Արյան սպիտակուցներիգ խտանյութեր», «Հատիկավորների, լոբազգիների և այլ մշակաբույսերի սերմերի պտուղներ, փաթիլներ և ճարպազատված ալյուր դրանցից, թեփ», «Ամինաթթուներ բյուրեղային և խառնուրդներ դրանցից» կետերով:		
ԿԱՀ՝ հիմնականում կենդանական և բուսական ծագման ճարպերի հիմքով			
ԿԱՀ՝ բուսական ծագման ճարպերի հիմքով	Անվտանգության ցուցանիշները կանոնակարգվում են սանիտարահամաճարակային հսկողության (վերահսկողության) ենթակա ապրանքներին ներկայացվող՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ հաստատված՝ միասնական սանիտարահամաճարակային և հիգիենիկ պահանջների «Բուսական յուղեր, բոլոր տեսակները», «Բուսական յուղերի և կենդանական ճարպերի վերամշակման արտադրանք՝ ներառյալ ձկան յուղը» կետերով:		
	ախտածին, այդ թվում՝ սալմոնելաներ	չի թույլատրվում	25 գրամ մթերքում
ԿԱՀ՝ ձկան ճարպի հիմքով	Անվտանգության ցուցանիշները կանոնակարգվում են սանիտարահամաճարակային հսկողության (վերահսկողության) ենթակա ապրանքներին ներկայացվող՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ հաստատված՝ միասնական սանիտարահամաճարակային և հիգիենիկ պահանջների «Ձկան ճարպ և ծովային կաթնասունների ճարպ» կետով:		
	ախտածին, այդ թվում՝ սալմոնելաներ	չի թույլատրվում	10 գրամ մթերքում
ԿԱՀ՝ կենդանական ճարպերի հիմքով	Անվտանգության ցուցանիշները կանոնակարգվում են սանիտարահամաճարակային հսկողության (վերահսկողության) ենթակա ապրանքներին ներկայացվող՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ հաստատված՝ միասնական սանիտարահամաճարակային և հիգիենիկ պահանջների «Հում ճարպ տավարի, խոզի, ոչխարի և այլ սպանդի ենթակա կենդանիների, խոզաճարպ պաղեցված, սառեցված, աղ դրած, ապխտած», «Ճարպեր կենդանական հալեցված», «Կարագ կովի» կետերով:		
ԿԱՀ՝ ճարպերի խառնուրդների հիմքով	Ըստ գերակշռող բաղադրիչի		
	Դիօքսիններ (ճարպի վերահաշվարկով)	«Բուսական յուղեր, բոլոր տեսակները», «Բուսական յուղերի և կենդանական ճարպերի վերամշակման	ԿԱՀ՝ բուսական ծագման ճարպերի հիմքով

		արտադրանք» կետերով՝ ներառյալ ձկան յուղը (մարգարիններ, հրուշակեղենային ճարպեր, մայոնեզներ, ֆոսֆոտիդ խտանյութեր)	
		«Ճարպ սննդային ծովային կաթնասունների և ձկան՝ որպես դիետիկ (բուժկանխարգելիչ) սնունդ» կետով	ԿԱՀ՝ ձկան ճարպի հիմքով
		«Հում ճարպ տավարի, խոզի, ոչխարի և այլ մորթի ենթակա կենդանիների, խոզաճարպ պաղեցված, սառեցված, աղ դրած, ապխտած» կետով	ԿԱՀ՝ կենդանական ճարպերի հիմքով
		«Բուսական յուղերի և կենդանական ճարպերի վերամշակման արտադրանք՝ ներառյալ ձկան յուղը», (մարգարիններ, հրուշակեղենային ճարպեր, մայոնեզներ, ֆոսֆոտիդ խտանյութեր)	ԿԱՀ՝ ճարպերի խառնուրդների հիմքով
ԿԱՀ՝ մեծամասամբ յուրացվող ածխաջրերի հիմքով,այդ թվում՝ մեղրը ԿԱՀ բաղադրիչների հավելումներով, օշարակ և այլն	Անվտանգության ցուցանիշները կանոնակարգվում են սանիտարահամաճարակային հսկողության (վերահսկողության) ենթակա ապրանքներին ներկայացվող՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ հաստատված՝ միասնական սանիտարահամաճարակային և հիգիենիկ պահանջների «Շաքար», «Չոր բանջարեղեն, կարտոֆիլ, մրգեր, պտուղներ, սնկեր», «Օսլաներ, մրգահյութ և դրանց վերամշակման արտադրանքը», «Մեղր» կետերով: Օշարակների համար անվտանգության ցուցանիշների հաշվարկումն ըստ չոր նյութերի («Շաքար» կետը)		
ԿԱՀ՝ սննդային թելերի հիմքով (բջջանյութ, խեժ, պեկտին, մանր բյուրեղային բջջանյութ, թեփ, մրգերի օլիգոշաքարներ, խիտոզան և այլ պոլիշաքարներ)	Թունավոր տարրեր		
	կապար	1,0	
	արսեն	0,2	
	կադմիում	0,1	
	սնդիկ	0,03	
	Միկոտոքսիններ		կանոնակարգվում են ըստ հումքի

	Պեստիցիդներ		
	ՀՔՑՀ-ի, (α- ,β-, γ- իզոմերներ)	0,5	
	ԴԴՏ-ի և դրա մետաբոլիտներ	0,02	
	հեպտաքլոր	չի թույլատրվում< 0,002	
	ալդրին	չի թույլատրվում< 0,002	
	Մանրէաբանական ցուցանիշներ		
	ՄԱՖԱՄ, ԳԱՄ/ գ, ոչ ավելի	$5x10^4$	
	ԱՑԽՄ (կոլիձևեր) 0,1 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	աղիքային ցուպիկ (E.coli) 1,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ախտածին, այդ թվում՝ սալմոնելաներ 25 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	խմորասնկեր և բորբոսասնկեր, ԳԱՄ/գ ոչ ավելի	100	
ԿԱՀ՝ մաքուր հումքի (վիտամիններ, հանքային նյութեր, օրգանական թթուներ և այլն) կամ խտանյութերի (բույսերի մզվածքներ և այլն) հիմքով՝ տարբեր լցվածքների օգտագործմամբ, այդ թվում՝չոր խտանյութեր ըմպելիքների համար	Թունավոր տարրեր		
	կապար	5,0	
	արսեն	3,0	
	կադմիում	1,0	
	սնդիկ	1,0	
	Պեստիցիդներ		բուսական բաղադրիչների ներառմամբ արտադրանքի համար
	ՀՔՑՀ-ի, (α- ,β-, γ- իզոմերներ)	0,1	
	ԴԴՏ-ի և դրա մետաբոլիտներ	0,1	
	հեպտաքլոր	չի թույլատրվում < 0,002	
	ալդրին	չի թույլատրվում< 0,002	
	Մանրէաբանական ցուցանիշներ		
	ՄԱՖԱՄՔ, ԳԱՄ/ գ, ոչ ավելի	$5x10^4$	
	ԱՑԽՄ (կոլիձևեր) 0,1 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	

	աղիքային ցուպիկ (E.coli) 1,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ախտածին, այդ թվում՝ սալմոնելաներ 10 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	խմորասնկեր և բորբոսասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	100	
ԿԱՀ՝ բնական հանքանյութերի հիմքով՝ (ցեոլիտներ և այլն.), այդ թվում՝ մումիե	Թունավոր տարրեր		
	կապար	6,0	
	արսեն	3,0	
		12,0	մումիե
	կադմիում	1,0	
	սնդիկ	1,0	
	Մանրէաբանական ցուցանիշներ		
	ՄԱՖԱՄՔ, ԳԱՄ/ գ, ոչ ավելի	1x104	
	ԱՑԽՄ (կոլիձևեր) 0,1 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ոսկեգույն ստաֆիլակոկ (S. aureus) 1,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ախտածին,այդ թվում՝ սալմոնելաներ 10 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ցերեուս (B. cereus)	200	
	խմորասնկեր և բորբոսասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	100	
ԿԱՀ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղիկների փոշի՝ չոր (թեյեր)	Թունավոր տարրեր		
	կապար	6,0	
	արսեն	0,5	
	կադմիում	1,0	
	սնդիկ	0,1	
	Պեստիցիդներ **		
	ՀՔՑՀ-ի, (α- ,β-, γ- իզոմերներ)	0,1	
	ԴԴՏ-ի և դրա մետաբոլիտներ	0,1	
	հեպտաքլոր	չի թույլատրվում< 0,002	
	ալդրին	չի	

		թույլատրվում< 0,002	
հեղուկային (էլիքսիր, բալզամներ և այլն)	Թունավոր տարրեր		
	կապար	0,5	
	արսեն	0,05	
	կադմիում	0,03	
	սնդիկ	0,01	
	Պեստիցիդներ		
	ՀՔՑՀ-ի, (α- ,β-, γ- իզոմերներ)	0,1	
	ԴԴՏ-ի և դրա մետաբոլիտներ	0,1	
	հեպտաքլոր	չի թույլատրվում< 0,002	
	ալդրին	չի թույլատրվում< 0,002	
հաբեր, դեղապարկուճներ, փոշենման	Մանրէաբանական ցուցանիշներ		
	ՄԱՖԱՄՔ, ԳԱՄ/ գ, ոչ ավելի	$1x10^4$	
	ԱՑԽՄ (կոլիձևեր) 0,1 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	աղիքային ցուպիկ (E.coli) 1,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ոսկեգույն ստաֆիլակոկ (S. aureus) 1,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ախտածին, այդ թվում՝ սալմոնելաներ 10 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	100	
	բորբոսասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	100	
	ցերեուս (B. cereus)	200	
հեղուկ, ասեպտիկ լցման	Պետք է բավարարեն արդյունաբերական մանրէազերծվածության պահանջներին պահածոների համապատասխան խմբերի համար սանիտարահամաճարակային հսկողության (վերահսկողության) ենթակա ապրանքներին ներկայացվող՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ հաստատված միասնական սանիտարահամաճարակային և հիգիենիկ պահանջներին:		
հեղուկ օշարակների, էլիքսիրների,	ՄԱՖԱՄՔ, ԳԱՄ/ գ, ոչ ավելի	$5x10^3$	

թուրմերի, բալզամների և այլնի տեսքով	ԱՑԽՄ (կոլիձևեր) 1,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ախտածին, այդ թվում՝ սալմոնելաներ 10 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	50	
	բորբոսասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	50	
	ցերեուս (B. cereus)	200	
չորացրած դեղաբույսերի խառնուրդներ (թեյեր)	ՄԱՖԱՄՔ, ԳԱՄ/ գ, ոչ ավելի	$5x10^5$	
	ԱՑԽՄ (կոլիձևեր) 0,01 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	աղիքային ցուպիկ (E.coli) 0,1 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ախտածին, այդ թվում՝ սալմոնելաներ 10 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	100	
	բորբոսասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	10^3	
ԿԱՀ թեյեր (մանկական չոր)	ՄԱՖԱՄՔ, ԳԱՄ/ գ, ոչ ավելի	$5x10^3$	
	ԱՑԽՄ (կոլիձևեր) 0,1 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	աղիքային ցուպիկ (E.coli) 1,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ոսկեգույն ստաֆիլակոկ (S. aureus) 1,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ախտածին, այդ թվում սալմոնելաներ 25 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	50	
	բորբոսասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	50	
	ցերեուս (B. cereus)	200	
ԿԱՀ՝ միս-կաթնային հումքի վերամշակման հիմքով, այդ թվում՝ ենթամթերքի, թռչնի, հոդվածոտանիների, երկկենցաղների, մեղվաբուծության մթերքի (մայր մեղվի	Թունավոր տարրեր		
	կապար	1,0	
	արսեն	1,5	
	կադմիում	1,0	
	սնդիկ	0,2	

կաթ, ակնամոմ և այլն)՝ չոր	Միկոտոքսիններ՝ աֆլատոքսին M1	0,0005	կաթնային հումքի վերամշակման հիմքով ԿԱՀ-երի համար
	Պեստիցիդներ		
	ՀՔՑՀ-ի, (α- ,β-, γ- իզոմերներ)	0,1	
	ԴԴՏ-ի և դրա մետաբոլիտներ	0,1	
	հեպտաքլոր	չի թույլատրվում< 0,002	
	ալդրին	չի թույլատրվում< 0,002	
ԿԱՀ՝ մսային հումքի (այդ թվում՝ թռչնի ենթամթերքի) վերամշակման հիմքով	Հակաբիոտիկներ		
	լևոմիցետին (քլորամֆենիկոլ) <0,01մգ/կգ < 0,0003 մգ/կգ մթերքի	չի թույլատրվում	
	տետրացիկլինի խումբ< 0,01 մգ/կգ մթերքի	չի թույլատրվում	
	բացիտրացին< 0,02 մգ/կգ մթերքի	չի թույլատրվում	
	Հակաբիոտիկներ		
ԿԱՀ՝ կաթնային հումքի հիմքով	լևոմիցետին (քլորամֆենիկոլ) <0,01մգ/կգ < 0,0003 մգ/կգ մթերքի	չի թույլատրվում	
	տետրացիկլինի խումբ< 0,01 մգ/կգ մթերքի	չի թույլատրվում	
	ստրեպտոմիցին< 0,2 մգ/կգ մթերքի	չի թույլատրվում	
	պենիցիլիններ< 0,004 մգ/կգ մթերքի	չի թույլատրվում	
	Պեստիցիդներ		
	ՀՔՑՀ-ի, (α- ,β-, γ- իզոմերներ)	0,1	
	ԴԴՏ-ի և դրա մետաբոլիտներ	0,1	
	հեպտաքլոր	չի թույլատրվում< 0,002	
	ալդրին	չի թույլատրվում< 0,002	
	Դիօքսիններ	չի թույլատրվում	

	Մելամին < 1մգ/կգ մթերքի	չի թույլատրվում	
	Մանրէաբանական ցուցանիշներ		
	ՄԱՖԱՄՔ, ԳԱՄ/ գ, ոչ ավելի	$1x10^4$	
	ԱՑԽՄ (կոլիձևեր) 0,1 գ. մթերքում	չեն թույլատրվում	
	աղիքային ցուպիկ (E.coli) 1,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ոսկեգույն ստաֆիլակոկ (S. aureus) 1,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ախտածին, այդ թվում՝ սալմոնելաներ 10 գ. մթերքում	չեն թույլատրվում	
	խմորասնկեր և բորբոսասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	200	մեղվաբուծության արտադրանքի համար
ԿԱՀ՝ ձկան, ծովային անողնաշարավորների, խեցգետնակերպերի, փափկամարմինների և այլ ծովամթերքի, ծովային բուսականության (ջրիմուռներ և այլն) հիմքով չոր	Թունավոր տարրեր		
	կապար	10	
	արսեն	12	
	կադմիում	2,0	
	սնդիկ	0,5	
	Պեստիցիդներ		
	ՀՔՑՀ-ի, (α- ,β-, γ- իզոմերներ)	0,2	
	ԴԴՏ-ի և դրա մետաբոլիտներ	2,0	
	հեպտաքլոր	չի թույլատրվում< 0,002	
	ալդրին	չի թույլատրվում< 0,002	
	Դիօքսիններ	չի թույլատրվում	
	Մանրէաբանական ցուցանիշներ		
	ՄԱՖԱՄՔ, ԳԱՄ/ գ, ոչ ավելի	$1x10^4$	
	ԱՑԽՄ (կոլիձևեր) 0,1 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	աղիքային ցուպիկ (E.coli) 1,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ոսկեգույն ստաֆիլակոկ (S. aureus) 1,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	

	ախտածին, այդ թվում՝ սալմոնելաներ 10 գ. մթերքում	չեն թույլատրվում	
	խմորասնկեր և բորբոսասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	200	բուսական ծովային օրգանիզմներից ստացված ԿԱՀ-երի համար
ԿԱՀ՝ պրոբիոտիկ մանրէների հիմքով	Թունավոր տարրեր		
	կապար	0,1	
	արսեն	0,05	
	կադմիում	0,03	
	սնդիկ	0,005	
	Պեստիցիդներ		
	ՀՔՑՀ-ի, (α- ,β-, γ- իզոմերներ)	0,05	
	ԴԴՏ-ի և դրա մետաբոլիտներ	0,05	
	հեպտաքլոր	չի թույլատրվում < 0,002	
	ալդրին	չի թույլատրվում < 0,002	
ԿԱՀ՝ չոր, մանրէների մաքուր կուլտուրաների հիմքով	Մանրէաբանական ցուցանիշներ		
	պրոբիոտիկներ, ԳԱՄ/գ., ոչ պակաս	$1x10^9$	
	ԱՑԽՄ (կոլիձևեր) 2,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ոսկեգույն ստաֆիլակոկ (S. aureus) 2,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ախտածին, այդ թվում՝ սալմոնելաներ 10 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	10	
	բորբոսասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	10	
ԿԱՀ՝ չոր, մանրէների մաքուր կուլտուրաների հիմքով, ամինաթթուների, միկրոտարրերի, մոնո-, երկ- և օլիգոշաքարների ավելացմամբ	պրոբիոտիկներ, ԳԱՄ/գ., ոչ պակաս	$1x10^8$	
	ԱՑԽՄ (կոլիձևեր) 1,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	աղիքային ցուպիկ (E.coli) 5,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ոսկեգույն ստաֆիլակոկ (S. aureus) 1,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	

	ախտածին, այդ թվում՝ սալմոնելաներ 10 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	50	
	բորբոսասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	50	
ԿԱՀ՝ հեղուկ խտացրած մանրէների մաքուր կուլտուրաների հիմքով	պրոբիոտիկներ, ԳԱՄ/գ., ոչ պակաս	$1x101^{10}$	
	ԱՑԽՄ (կոլիձևեր) 10,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ոսկեգույն ստաֆիլակոկ (S. aureus) 10,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ախտածին, այդ թվում՝ սալմոնելաներ 50 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	խմորասնկեր և բորբոսասնկեր,ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	10	
ԿԱՀ՝ հեղուկ չխտացրած մանրէների մաքուր կուլտուրաների հիմքով	պրոբիոտիկներ, ԳԱՄ/գ., ոչ պակաս	1x107	
	ԱՑԽՄ (կոլիձևեր) 10,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ոսկեգույն ստաֆիլակոկ (S. aureus) 10,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ախտածին, այդ թվում՝ սալմոնելաներ 50 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	խմորասնկեր և բորբոսասնկեր,ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	10	
ԿԱՀ՝ բիաբջիջ ջրիմուռների, բորբոսներ և դրանց լիզատների հիմքով (սպիրուլինա, քլորելա և այլն)	Թունավոր տարրեր		
	կապար	2,0	
	արսեն	1,0	
	կադմիում	1,0	
	սնդիկ	0,1	
	Նիտրատներ	1000	ջրիմուռների հիմքով ԿԱՀ-երի համար
	Պեստիցիդներ		
	ՀՔՑՀ-ի, (α- ,β-, γ- իզոմերներ)	0,1	
	ԴԴՏ-ի և դրա մետաբոլիտներ	0,1	

	հեպտաքլոր	չի թույլատրվում< 0,002	
	ալդրին	չի թույլատրվում< 0,002	
	Մանրէաբանական ցուցանիշներ		
	ՄԱՖԱՄՔ, ԳԱՄ/ գ, ոչ ավելի	$1x10^4$	
	ԱՑԽՄ (կոլիձևեր) 0,1 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	աղիքային ցուպիկ (E.coli) 1,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	ախտածին, այդ թվում՝ սալմոնելաներ 10 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	
	խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	10	խմորների և դրանց լիզատների համար
		100	ջրիմուռների համար
	բորբոսասնկեր, ԳԱՄ/գ., ոչ ավելի	50	խմորների և դրանց լիզատների համար
		100	ջրիմուռների համար
	պրոդուցենտի կենդանի բջիջներ 1,0 գ. մթերքում	չի թույլատրվում	խմորների և դրանց լիզատների համար

Հայաստանի Հանրապետության

կառավարության
աշխատակազմի

ղեկավար-նախարար **Դ. Հարությունյան**

Հավելված N 2
ՀՀ կառավարության 2014 թվականի
հոկտեմբերի 30-ի N 1210-Ն որոշման

ՍՆՆԴԱՄԹԵՐՔՈՒՄ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎ ՀԱՎԵԼՈՒՄՆԵՐԻ ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԹՈՒՅԼԱՏՐԵԼԻ ՄԱԿԱՐԴԱԿՆԵՐԸ (ԲՈՒՍԱԿԱՆ ՀՈՒՄՔԻ ԵՎ ԲՈՒՍԱԿԱՆ ՀՈՒՄՔԻՑ ՍՏԱՑՎԱԾ ԲՈՒՐԱՎԵՏԻՉՆԵՐԻ ՀԱՇՎԻՆ)

Կենսաբանական ակտիվ նյութերը	**Մննդամթերքը**	**Առավելագույն մակարդակը մգ/կգ (լ)**
Բետա- Ազարոն	Ալկոհոլային խմիչքներ	1,0
Կվասսին (կիրառման ոլորտը սահմանափակված է միայն նշված սննդամթերքի տեսակներով)	Ոչ ալկոհոլային ըմպելիքներ	0,5
	Հացաբուլկեղենային արտադրանք	1,0
	Ալկոհոլային խմիչքներ	1,5

Կումարին	Հացաբուլկեղենային արտադրանք՝ դարչինի օգտագործմամբ (պիտակի վրա նշմամբ)	50,0
	Հացաբուլկեղենային արտադրանք	15,0
	Չոր նախաճաշեր հացահատիկից՝ ներառյալ խյուս (մյուսլի)	20,0
	Աղանդեր	5,0
Մենթաֆուրան	Անանուխ պարունակող հրուշակեղենային արտադրանք	500
	Անանուխ պարունակող և շնչառություն թարմացնող մանրահրուշակեղեն (արտադրանքի միավորի 1գ-ից ոչ ավելի զանգվածով)	3000
	Մաստակ	1000
	Անանուխ պարունակող ալկոհոլային խմիչքներ	200
Մեթիլէվգենոլ (4-ալլիլ-1,2-մեթօքսիբենզոլ) (միայն բուսական հումքից ստացված բուրավետիչների օգտագործմամբ պատրաստված սննդամթերքի համար)	Կաթ պարունակող մթերքներ	20,0
	Մսային կիսապատրաստվածքներ և մսամթերք՝ ներառյալ ընտանի և վայրի թռչնի միսը	15,0
	Ձկան կիսապատրաստվածքներ և ձկնամթերք	10,0
	Ապուրներ և սոուսներ	60,0
	Օգտագործման համար պատրաստի ակրատներ	20,0
	Ոչ ալկոհոլային ըմպելիքներ	1,0
Պուլեգոն	Անանուխ պարունակող հրուշակեղենային արտադրանք	250
	Անանուխ պարունակող և շնչառություն թարմացնող մանրահրուշակեղեն (արտադրանքի միավորի 1գ-ից ոչ ավելի զանգվածով)	2000
	Մաստակ	350
	Անանուխ պարունակող ոչ ալկոհոլային ըմպելիքներ	20,0
	Անանուխ պարունակող ալկոհոլային խմիչքներ	100
Սաֆրոլ (1-ալլիլ-3,4-մեթիլեներկօքսիբենզոլ) (միայն բուսական հումքից	Մսային կիսապատրաստվածքներ և մսամթերք՝ ներառյալ ընտանի	15,0

ստացված բուրավետիչների օգտագործմամբ պատրաստված սննդամթերքի համար)	և վայրի թռչնի միսը	
	Ձկան կիսապատրաստվածքներ և ձկնամթերք	15,0
	Ապուրներ և սոուսներ	25,0
	Ոչ ալկոհոլային ըմպելիքներ	1,0
Ցիանթթու	Նուգա, նշակարկանդակ(մարցիպան), դրանց փոխարինիչներ (նմանակներ) և նմանօրինակ մթերք	50,0
	Պահածոյացված մրգեր՝ կորիզներով	5,0
	Ալկոհոլային խմիչքներ	35,0
Թույոն (ալֆա և բետա)	Ալկոհոլային խմիչքներ	10,0
	Ափսինթի օգտագործմամբ արտադրված ալկոհոլային խմիչքներ	35,0
	Ոչ ալկոհոլային խմիչքներ, արտադրված ափսինթի օգտագործմամբ	0,5
Տեուկրին A (կիրառման ոլորտը սահմանափակված է միայն նշված սննդամթերքի տեսակներով)	Դառը համով ալկոհոլային խմիչքներ, այդ թվում՝ լիկյորներ	5,0
	Ալկոհոլային խմիչքներ	2,0
Էստրագոլ (1-ալլիլ-4 մեթօքսիբենզոլ) (միայն բուսական հումքից ստացված բուրավետիչների օգտագործմամբ պատրաստված սննդամթերքի համար)	Կաթ պարունակող մթերքներ	50,0
	Տեխնոլոգիապես մշակված բանջարեղեն, մրգեր (ներառյալ սնկերը, արմատները, արմատապտուղները, հացալոբազգիները և լոբազգիները), ընկույզներ և սերմեր	50,0
	Ձկնային արտադրանք	50,0
	Ոչ ալկոհոլային խմիչքներ	10,0

Հայաստանի Հանրապետության

կառավարության
աշխատակազմի

ղեկավար-նախարար **Դ. Հարությունյան**

Հավելված N 3
ՀՀ կառավարության 2014 թվականի
հոկտեմբերի 30-ի N 1210-Ն որոշման

Հատուկ նշանակության սննդամթերքի և կենսաբանական ակտիվ հավելումների կազմում չափահասների համար սննդային և կենսաբանական ակտիվ նյութերի օրական սպառման մեծությունները (Էներգետիկ արժեքը՝ 10000կջ և 2300 ԿԿԱԼ)

Սննդային և կենսաբանական ակտիվ բաղադրիչները	Կենդանական և բուսական ծագման ավանդական սննդամթերքը և պարենային հումքը	Սննդային և կենսաբանական ակտիվ նյութերի ավանդական աղբյուրներին համանման այլընտրանքային աղբյուրները	Սպառման նույնական մակարդակը (մկգ, մգ, գ, ԳԱՄ/օրը)	Վերին թույլատրելի սպառման մակարդակը (մկգ, մգ, գ, ԳԱՄ/օրը)
Ամինաթթուներ				
Ամինաթթուներ	Կենդանական և բուսական ծագման սպիտակուցներ	Քիմիական սինթեզի ճանապարհով ստացված կենդանական, բուսական, կենսատեխնելոգիական ծագման ոչ ավանդական հումք		
Անփոխարինելի				
Վալին	-//-	-//-	2,5 գ	3,9 գ
Իզոլեյցին	-//-	-//-	2,0 գ	3,1 գ
Լեյցին	-//-	-//-	4,6 գ	7,3 գ
Լիզին	-//-	-//-	4,1 գ	6,4 գ
Մեթիոնին+ցիստեին	-//-	-//-	1,8 գ	2,8 գ
Տրեոնին	-//-	-//-	2,4 գ	3,7 գ
Տրիպտոֆան	-//-	-//-	0,8 գ	1,2 գ
Ֆենիլալանին+տիրոզին	-//-	-//-	4,4 գ	6,9 գ
Փոխարինելի				
Ալանին	-//-	-//-	6,6 գ	10,6 գ
Արգինին	-//-	-//-	6,1 գ	9,8 գ
Ասպարագինաթթու	-//-	-//-	12,2 գ	19,5 գ
Գիստիդին	-//-	-//-	2,1 գ	3,4 գ
Գլիցին	-//-	-//-	3,5 գ	5,6 գ
Գլուտամինաթթու	-//-	-//-	13,6 գ	21,8 գ
Գլուտամին	-//-	-//-	0,5 գ	1,0 գ., (մարզիկների համար՝ 5,0 գ)
Սերին	-//-	-//-	8,3 գ	13,3 գ
Տաուրին	-//-	-//-	400 մգ	1,2 գ
Օրնիտին	-//-	-//-	200 մգ	800 մգ
Պրոլին	-//-	-//-	4,5 գ	7,2 գ
Ճարպաթթուներ				
Հագեցած ճարպաթթուներ շղթայի միջին երկարությամբ (C8-C14)	Կովի կաթի ճարպեր, արմավենու յուղ և բնական այլ աղբյուրներ	--	15 գ (մարզիկների համար)	25 գ
Միաչհագեցած ճարպաթթուներ (միրիստոլեինաթթու, պալմիտինաթթու, օլեինաթթու, էրուկաթթու)	Ձկների և ծովային կաթնասունների ճարպեր, բուսական յուղեր (ձիթապտղի, կանճրակի, քունջութի, դդումի սերմերի)	Փորսուղի, արջամուկի ճարպ	15 գ	-
Պոլիչհագեցած ճարպաթթուներ	Բուսական ծագման ճարպեր, ձկան և բնական այլ	Դդումի յուղ (Cucurbita), շնաձկան լյարդի ճարպ	12 գ	20 գ

	աղբյուրներից ճարպեր			
օմեգա-3 ցեղի	Բուսական ծագման ճարպեր (կտավատի, սոյայի, մանանեխի, քունջութի, խաչածաղկավորներ բանջարեղենի սերմերից և այլն), ձկան մկանային ճարպեր, ծովային կաթնասունների ճարպեր (շնաձկան, բրատուկի լյարդ և այլն) բնական այլ աղբյուրներից	-	2,0 գ	5,0 գ
էյկոզապենտաենաթթու	-//-	-	600 մգ	-
դոկոզահեքսաենաթթու	-//-	-	700 մգ	-
ալֆալինոլենաթթու	-//-	-	700 մգ	-
օմեգա-6 ցեղի՝	Բուսական ծագման յուղեր՝ ներառյալ ընկույզների և բնական այլ աղբյուրներից յուղեր	Հաղարջի (Ribes L.) յուղ, ապուզանի (Oenothera biennis) յուղ, գաղտիկուրի (Borago oficinalis) յուղ, կենսատեխնոլոգիական ծագման յուղեր	10 գ	-
լինոլենաթթու	-//-	-//-	1 գ	-
գամմա-լինոլենաթթու	-//-	-//-	600 մգ	-
կոնյուգացված լինոլենաթթու	Կենդանական ծագման ճարպեր	Անջատված կանճրակի և արևաածաղիկի յուղեր	800 մգ	1200 մգ
Ալկոքսիգլիցերիդներ (ալկիլգլիցերիդներ)	Ձկների (շերեփաձուկ, լոքո և այլն), շնաձկների լյարդ, կրծքի կաթ, տավարի և խոզի լյարդ և բնական այլ աղբյուրներ	-	1 գ	2 գ
Ֆիտոստերիններ				
բետասիտոստերին	Սոյա, գազար, թուզ, համեմ, սննդային այլ աղբյուրներ	Բոխնու (Angelica archangelica) արմատը, պտուղը, նարդեսի (Ferula ferulaeoides) արմատ, ճնճղապաշարի (Capsella bursapastoris) վերգետնյա մաս, մատուտակի (Glycyrrhiza glabra) արմատ	100 մգ	450 մգ
Բետա-սիտոստերոլ-D-գլիկոզիդ	Գազար, նարինջ	Չինական կիտրոնաթուփի (Schisandra chinensis) փայտանյութ	100 մգ	600 մգ
Ստիգմաստերին	Սոյա, լոբի, տոմատ, մասուր	Բծավոր կաթնափուշի (Silybum marianum) սերմեր	100 մգ	600 մգ
Սկվալեն	Բուսական յուղեր (ձիթապտուղ, բրինձ և այլն)	Ամարանտայի (Amarantus cruentus) յուղ, շնաձկան և կետի լյարդի ճարպ	0,4 գ	1,5 գ
Ֆոսֆոլիպիդներ (ֆոսֆատիդիլխոլին, լեցիտին), ֆոսֆատիդիլէթանոլամին, ֆոսֆատիդիլսերին և այլն	Բուսական յուղեր, թռչնի ձու	-	7 գ	15 գ
Մոնո և երկշաքարներ				
Մոնո և երկշաքարներ	Մրգեր, բանջարեղեն, կաթ և դրանց հիմքով	Քիմիական սինթեզի ճանապարհով ստացված պոլիշաքարների	21 գ (ավելացված մոնո և երկշաքարները՝	65 գ

	պատրաստված սննդամթերք	ֆերմենտատիվ հիդրոլիզի մթերքներ, և կենսատեխնոլոգիական ծագման մթերքներ	օրական սննդակարգի կալորիականության 10 %),	
Մոնոշաքարներ				
Խաղողաշաքար	Մրգեր, բանջարեղեն, մեղր և դրանց հիմքով ստացված մթերքներ	Պոլիշաքարների հիդրոլիզից ստացված մթերքներ և կենսատեխնոլոգիական ծագման մթերքներ	-	25 գ
Մրգաշաքար	Մրգեր, բանջարեղեն, մեղր և դրանց հիմքով ստացված մթերքներ	Պոլիշաքարների (ինուլինի) հիդրոլիզից ստացված մթերքներ և կենսատեխնոլոգիական ծագման մթերքներ	35 գ	45 գ
Գալակտոզ	Կաթ և կաթնամթերք	Կաթնաշաքարի հիդրոլիզից ստացված մթերքներ	0,7 գ	2 գ
D-ռիբոզա	Մտնում է բուսական և կենդանական բջիջների ՌՆԹ-ների կազմ (լյարդ, սաղմոնակերպ ձկների սերմնագեղձեր, ծլած հացահատիկ)	Կենսատեխնոլոգիական ծագման մթերք	0,2 գ	1,0 գ, (մարզիկների համար՝ 4,0 գ)
Երկշաքարներ (միայն հատուկ նշանակության սննդամթերքի համար)				
Սախարոզ	Շաքար, մրգեր, բանջարեղեն և դրանց հիմքով ստացված մթերքներ	Պոլիշաքարների (օսլայի) հիդրոլիզից ստացված մթերքներ	21 գ (ավելացված շաքարը՝ օրական սննդակարգի կալորիականության 10 %),	65 գ
Գարեշաքար	Ածիկի լուծամզվածք, ծլած հացահատիկներ	Պոլիշաքարների (օսլայի) հիդրոլիզից ստացված մթերքներ	-	65 գ
Կաթնաշաքար	Կաթ և կաթնամթերք		15 գ	30 գ
Բազմաատոմային ցիկլիկ սպիրտեր				
Քսիլիտ	Մրգեր և բանջարեղեն	Քսիլանների (կեչու փայտանյութի, եգիպտացորենակոթի, բամբակի կլեպահանի և այլն) հիդրոլիզից ստացված մթերքներ	15 գ	40 գ
Սորբիտ	Խնձոր, բալ, տանձ, սալոր, արոսենի, ալոճենի	Քիմիական սինթեզի մթերք, ճնճղապաշարի (Capsella bursapastoris) վերգետնյա մաս,սովորական հայենու (Fraxinus excelsior) կեղև , եզնալեզուի (Plantago major) տերևներ	15 գ	40 գ
Մանիտ	Նուռ, նռան հյութ, նեխուր	Կենսատեխնոլոգիական սինթեզի ճանապարհով ստացված	1,0 գ	3,0 գ
Էրիտրիտ	Մրգեր, գինի, գարեջուր, սոյայից սոուսներ	Եգիպտացորենի և ցորենի օսլայի կենսատեխնոլոգիական մշակման մթերք	15 գ	45 գ
Մոնոշաքարների ածանցյալներ				

Գլյուկոզամին	Կենդանական ծագման ենթամթերք	Թռչունների, կենդանիների, ծովային օրգանիզմների, խիտինի կռճիկային հյուսվածքի հիդրոլիզի մթերքներ	0,7 գ	1,5 գ
Գալակտոզամին	Կենդանական ծագման ենթամթերք, ծովակաղամբ	Թռչունների, կենդանիների, ծովային օրգանիզմների, կռճիկային հյուսվածքի հիդրոլիզի մթերքներ	0,7 գ	1,5 գ
Հիալուրոնաթթու	Կենդանական ծագման ենթամթերք	Թռչունների, կենդանիների, ծովային օրգանիզմների, կռճիկային հյուսվածքի հիդրոլիզի մթերքներ	50մգ	150մգ
Գլյուկուրոնաթթու	Կենդանական ծագման ենթամթերք, ծովակաղամբ, խաղող, բարձորակ սնկեր, թեյասունկ, լոլիկներ, խնձորներ	Երիցուկ դեղատնային (Matricaria chamomilla), խեժափիճի ամերիկյան (Larixlaricina), թռչունների, կենդանիների, ծովային օրգանիզմների, կռճիկային հյուսվածքի հիդրոլիզի մթերքներ	0,5 գ	0,75 գ
Մրգաօլիգոշաքարներ	Կենդանական ծագման ենթամթերք	Թռչունների, կենդանիների, ծովային օրգանիզմների, կռճիկային հյուսվածքի հիդրոլիզի մթերքներ	5,0 գ	10,0 գ
Գլուկոզամինագլյուկան	Կենդանական ծագման ենթամթերք	Թռչունների, կենդանիների, ծովային օրգանիզմների, կռճիկային հյուսվածքի հիդրոլիզի մթերքներ	300 մգ	600 մգ
Խոնդրոիտինսուլֆատ	Կենդանական ծագման ենթամթերք	Թռչունների, կենդանիների, ծովային օրգանիզմների, կռճիկային հյուսվածքի հիդրոլիզի մթերքներ	0,6 գ	1,2 գ
Պոլիշաքարներ, այդ թվում՝				
Գալակտո- և գլյուկոմաններ	Մտնում է բուսական լորձերի կազմի մեջ, չզտված գինիներ, գարեջուր, նեցուկներ խմորի համար	Ծնեբեկ դեղատու, սերմեր (Asparagus officinalis), սպիտակ ուռենու (Salix alba) փայտանյութ, գարեջրի խմորիչներ	2,5 գ	8 գ
Պոլիֆրուկտոզաներ (ինուլին և այլն)	Գետնախնձոր, եղերդ	Կրատուկի (Arctium lappa), արմատներ կոճղարմատներ, կաթոլինի (Carlina acaulis) արմատներ, բծավոր կաթնափուշի (Silybum marianum) արմատներ, դեղատու խատուտիկի (Taraxacum officinale արմատներ	2,5 գ	8 գ
Արաբինոգալակտան	Մտնում է բուսական լորձերի կազմի մեջ	Խեժափիճու փայտանյութի լուծամզվածք	10 գ	20 գ
Խիտոզան	Կենդանական ծագման ենթամթերք	Խեցգետնակերպերի խեփոր, միջատների խիտին	3 գ	7 գ
Բետագլյուկաններ	Սնկեր, հացաբույսերի սերմեր	Հացաթխման խմորիչներ	200 մգ	1000 մգ
Սննդային մանրաթելեր				

Սննդային մանրաթելեր			20 գ	40 գ
այդ թվում՝ լուծվողներ՝ պեկտին, հանձրույթ, կարագինաններ, ագար-գար, հումիարաբիկ, ալգինատներ, արաբինագալակտաններ և այլն	Խնձոր, թուրինջ, սև հապալաս, բռնչի, ծորենի, ծովային ջրիմուռներ, կորիզային մրգային ծառեր, ձավարեղեն, հացազգիներ, բազուկ և այլն	Ձանգակածաղիկի (Platycodon grandiflorus) արմատներ, կտավատի (Linum usitatissimum) սերմերը, կարբօքսիմեթիլ թաղանթանյութ	2 գ	6 գ
չլուծվող				
թաղանթանյութ, հեմիթաղանթանյութ, փայտաբամբակ և այլն	Կաղամբ, ծիրան, ցիտրուսների պտուղներ, տերևային կանաչեղեն, խնձոր, գազար և այլն	Մատուտակի (Glycyrrhiza glabra) արմատներ, կոճղարմատներ	20գ	40 գ
Միկրոնուտրիենտներ				
Վիտամիններ				
Վիտամին C	Մասուր, քաղցր պղպեղ, սև հաղարջ, չիչխան, մորի, ցիտրուսներ, կիվի, կաղամբ, կանաչ ոլոռ, կանաչ սոխ, կարտոֆիլ	Ստացված քիմիական սինթեզի միջոցով, ինչպես նաև փշատերև, սովորական գայլուկի (Humulus lupulus) ծաղիկներ, առվույտի (Medicago sativa) դալարներ, ացերոլայի (Malpighia glabra L.) պտուղներ	90մգ	900 մգ
Վիտամին B1	Խոզի միս՝ առանց ճարպի, լյարդ, երիկամներ, ձավարեղեն (վարսակ, հնդկաձավար, կորեկաձավար), հաց (տարեկանի ալուրից), լոբազգիներ, կանաչ ոլոռ	Ստացված քիմիական սինթեզի ճանապարհով, գարեջրի խմորիչներ	1,5 մգ	5,0 մգ
Վիտամին B2	Լյարդ, երիկամներ, կաթնաշոռ, պանիր, մասուր, անարատ կաթ, լոբազգիներ, կանաչ ոլոռ, միս, ձավարեղեն (վարսակ, հնդկաձավար, կորեկաձավար), պղպեղ, կարտոֆիլ նուռ, հաց (խոշոր աղացած ալուրից)	Ստացված քիմիական, կենսատեխնոլոգիական սինթեզի ճանապարհով, հացաթխման խմորիչներ	1,8 մգ	6,0 մգ
Վիտամին B6	Լյարդ, երիկամներ, թռչուն, միս, ձուկ, լոբազգիներ, ձավարեղեն (վարսակ, հնդկաձավար, կորեկաձավար),պղպեղ, կարտոֆիլ նուռ, հաց (խոշոր աղացած ալուրից)	Ստացված քիմիական սինթեզի ճանապարհով, գարեջրի խմորիչներ	2,0 մգ	6,0 մգ
Վիտամին PP	Լյարդ, պանիր, միս, երշիկներ, ձավարեղեն (վարսակ, հնդկաձավար, կորեկաձավար), լոբազգիներ հաց (խոշոր աղացած ցորենի ալյուրից)	Ստացված քիմիական, սինթեզի ճանապարհով, հացաթխման խմորիչներ	20,0 մգ	60,0 մգ
Ֆոլիաթթու	Լյարդ, բրատուկի լյարդ, լոբազգիներ, հաց	Ստացված քիմիական սինթեզի ճանապարհով,	400 մկգ	600 մկգ

	տարեկանի ալյուրից, կանաչեղեն (կարոս, սպանախ, մառոլ և այլն)	գարեջրի խմորիչներ		
Վիտամին B12	Լյարդ, երիկամներ, միս, ձուկ	Ստացված քիմիական սինթեզի ճանապարհով, գարեջրի խմորիչներ	3 մկգ	9 մկգ
Պանտոտենաթթու	Լյարդ, երիկամներ, միս, ձուկ, լոբազգիներ, թռչուն, ձվի դեղնուց, լոլիկներ	Ստացված քիմիական սինթեզի ճանապարհով, գարեջրի խմորիչներ, ցորենի սաղմ	5 մգ	150 մգ
Բիոտին	Լյարդ, երիկամներ, լոբազգիներ, ձու, ոլոռ, սոյա	Ստացված քիմիական սինթեզի ճանապարհով, գարեջրի խմորիչներ	50 մկգ	150 մկգ
Վիտամին A	Լյարդ, բրատուկի յարդ,սերուցքային կարագ, կաթնամթերք, ձուկ	Ձկան ճարպ, կենսատեխնոլոգիական սինթեզի արտադրանք (ծիրանաներկ մանրէներ Halobacterium halobium)	0,9 մգ	3 մգ
Վիտամին E	Բուսական յուղեր, ձավարեղեն, հաց, ընկույզներ	Ստացված քիմիական սինթեզի ճանապարհով, ցորենի սաղմի սերմերի, դդումի (Cucurbita), բծավոր կաթնափուշի (Silybum marianum), սերմերի յուղ	15 մգ	150 մգ
Վիտամին D	Լյարդ, բրատուկի յարդ, ձուկ, ձկան ճարպ, սերուցքային կարագ, ձու	Ստացված քիմիական սինթեզի ճանապարհով, շիիտակե սունկ	10 մկգ	15 մկգ
Վիտամին K	Կաղամբ, բուսական յուղեր, սպանախ, դդմիկներ	Ստացված քիմիական սինթեզի ճանապարհով,եղինջի (Urtica dioica) տերևներ	120 մկգ	360 մկգ
Վիտամինանման նյութեր				
Կարոտինոիդներ, այդ թվում՝				
բետակարոտին	Գազար, կարոս, ծիրան, սամիթ, սոխ, դդում, չիչխան, տոմատներ, արոս, մասուր	Ստացված քիմիական սինթեզի ճանապարհով, աղային դյունալիելլա ջրիմուռ (Dunaliella salina), սպիրուլին սնկի (Blakeslea trispora) կենսազանգված	5 մգ	10 մգ
Լիկոպին	Դդում, տոմատներ, կարմիր պղպեղ քաղցր, ձմերուկ, պապայա, մրգեր և բանջարեղեն կարմիր և նարնջագույն	Ստացված քիմիական սինթեզի ճանապարհով, սպիրուլին սնկի (Blakeslea trispora) կենսազանգված	5 մգ	10 մգ
Լյուտեին	Կաղամբ, դդմիկներ, սպանախ, կոտեմ, կարոս, կանաչ ոլոռ, կանաչ պղպեղ քաղցր, մասուր	Ստացված քիմիական սինթեզի ճանապարհով, թավշածաղիկի (Tagetes erecta) վերգետնյա մաս, սպիրուլինի, ցորենի սաղմի յուղ, առվուտի պտուղներ	5 մգ	10 մգ
Զեաքսանտին	Եգիպտացորեն, սպանախ, մանդարին	Ստացված քիմիական սինթեզի ճանապարհով	1 մգ	3 մգ
Աստաքսանտին	Սաղմոնակերպ ձկներ, խեցգետնակերպեր	Հեմատոկոկուս ջրիմուռ	2 մգ	6 մգ
Ինոզիտ (B8)	Լյարդ, ենթամթերք, կաղամբ, սոյայի պտուղ, սեխ, թուրինջ, չամիչ	Ստացված քիմիական կամ կենսատեխնոլոգիական սինթեզի ճանապարհով, գարեջրի խմորիչներ	500 մգ	1500 մգ

L-կարնիտին	Միս, ձուկ, թռչուն, կաթ, կաթնաշոռ, պանիր	Ստացված քիմիական կամ կենսատեխնոլոգիական սինթեզի ճանապարհով և պարենային հումքից	300 մգ	900 մգ
Ացետիլ-L-կարնիտին	Միս, ձուկ, թռչուն, կաթ, կաթնաշոռ, պանիր	Ստացված քիմիական կամ կենսատեխնոլոգիական սինթեզի ճանապարհով և պարենային հումքից	300 մգ	900 մգ
ԿոէնզիմQ10 (ուբիխինոն)	Միս, կաթ, սոյայի յուղ, սոյայի պտուղներ, ձու, ձուկ, սպանախ, գետնընկույզ	Ստացված քիմիական կամ կենսատեխնոլոգիական սինթեզի ճանապարհով և պարենային հումքից	30 մգ	100 մգ
Լիպոեթթու	Լյարդ, երիկամ	Ստացված քիմիական կամ կենսատեխնոլոգիական սինթեզի ճանապարհով և պարենային հումքից	30 մգ	100 մգ
Մեթիլմետիոնին սուլֆոնիում (U)	Կաղամբ, գազար, տոմատներ, ծնեբեկ	Ստացված քիմիական կամ կենսատեխնոլոգիական սինթեզի ճանապարհով	200 մգ	500 մգ
Օռոտաթթու (B13)	Կաթ, լյարդ	Ստացված քիմիական կամ կենսատեխնոլոգիական սինթեզի ճանապարհով, խմորիչներ	300 մգ	900 մգ
Խոլին	Ձվի դեղնուց, լյարդ, կաթ և այլն	Ստացված քիմիական կամ կենսատեխնոլոգիական սինթեզի ճանապարհով	0,5 գ	1,0 գ
Պարաամինաբենզոյաթթու	Լյարդ, երիկամներ, սննդային թեփ, մրգահյութ	Ստացված քիմիական կամ կենսատեխնոլոգիական սինթեզի ճանապարհով, գարեջրի խմորիչներ	100 մգ	300 մգ
Հանքային նյութեր				
Մակրոտարրեր				
Կալցիում	Պանիր, կաթնաշոռ, կաթ, կաթնաթթվային մթերքներ, ձու, լոբազգիներ (լոբի, սոյա), ընկույզներ	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, ձվի կլեպ, ծովային անողնաշարավորների խխունջներից փոշի, մարգարիտ, եղնիկի եղջյուրներից փոշի, դոլոմիտներ, շնաձկների լողաթևեր և այլն	1000 մգ	2500 մգ
Ֆոսֆոր	Պանիր, լոբազգիներ, ձավարեղեն, ձուկ, թռչուն, հաց, ձվեր, միս, սնկեր, ընկույզներ	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, ֆիտին (ճարպազերծված կոպտոն)	800 մգ	1600 մգ
Մագնեզիում	Ձավարեղեն ձուկ, սոյա, միս, ձու, հաց լոբազգիներ, ընկույզներ, ծիրանաչիր, բրոկկոլի կաղամբ, բանաններ	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, դոլոմիտներ, ցորենի թեփ	400 մգ	800 մգ
Կալիում	Լոբազգիներ, կարտոֆիլ, միս,	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների	2500 մգ	3500 մգ

	ծովային ձկներ, սնկեր, հաց, խնձոր, ծիրան, հաղարջ, ծիրանաչիր, չամիչ	աղեր, կարտոֆիլ, ծիրան		
Նատրիում (միայն մարզիկների սննդի հատուկ նշանակության սննդամթերքում)			1300 մգ	-
Միկրոտարրեր				
Երկաթ	Միս, լյարդ, երիկամներ, ձու, կարտոֆիլ, սպիտակ սնկեր, դեղձեր, ծիրաններ,	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, կենսատեխնոլոգիական ճանապարհով ստացված հումք (խմորիչներ, սպիրուլինա, ամինաթթվային համալիրներ, և այլն), սպիտակ, կապույտ, կանաչ կավեր, ցեոլիտներ, սուսր	18 մգ՝ կանանց համար, 10 մգ՝ տղամարդկանց համար	40 մգ՝ կանանց համար, 20 մգ՝ տղամարդկանց համար
Ցինկ	Միս, ձուկ, ոստրե, ենթամթերք, ձու, լոբազգիներ, դդմի կորիզներ, ցորենի (Triticum L.) թեփ	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, կենսատեխնոլոգիական ճանապարհով ստացված հումք (խմորիչներ, սպիրուլինա, ամինաթթվային համալիրներ և այլն)	12 մգ	25 մգ
Յոդ	Ծովային ձկներ, ծովակաղամբ, կաթնամթերք, հնդկաձավար, կարտոֆիլ, ընկույզ, ֆեյխոա	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, կենսատեխնոլոգիական ճանապարհով ստացված հումք (խմորիչներ, սպիրուլինա, ամինաթթվային համալիրներ և այլն), ծովային ջրիմուռներ (Ascophyllum nodosum), փամփշտուկ, բիշոֆիտ , ընկույզի միջնապատ	150 մկգ	300 մկգ <2>
Սելեն	Հացազգիներ, ծովամթերք, լյարդ, երիկամներ, սիրտ, սխտոր	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, կենսատեխնոլոգիական ճանապարհով ստացված հումք (խմորիչներ, սպիրուլինա, ամինաթթվային համալիրներ և այլն), գարեջրի խմորիչներ, գազ (Astragalus memranaceus), ստախիսի արմատապտուղները	55 մկգ՝ կանանց համար, 75 մկգ՝ տղամարդկանց համար	150մկգ
Պղինձ	Միս, ծովամթերք, ընկույզներ, հացազգիներ, կակաո, սննդային թեփ	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, կենսատեխնոլոգիական ճանապարհով ստացված հումք (խմորիչներ, սպիրուլինա, ամինաթթվային համալիրներ և այլն), քլորոֆիլի պղնձային համալիրներ	1 մգ	3 մգ
Մոլիբդեն (VI)	Լյարդ, երիկամներ, լոբի, ոլոռ, կանաչ տերևային բանջարեղեն, սեխ,	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, կենսատեխնոլոգիական	70 մկգ	600 մկգ

	ծիրան, կովի անարատ կաթ	ճանապարհով ստացված հումք (խմորիչներ, սպիրուլինա, ամինաթթվային համալիրներ և այլն)		
Քրոմ (III)	Լյարդ, պանիր, լոբազգիներ, հացահատիկ, սև պղպեղ	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, կենսատեխնոլոգիական ճանապարհով ստացված հումք (խմորիչներ, սպիրուլինա, ամինաթթվային համալիրներ և այլն)	50 մկգ	250 մկգ
Մանգան	Լյարդ, ձավարեղեն լոբի, ոլոռ, հնդկաձավար, գետնընկույզ, թեյ, սուրճ, բանջարեղենի կանաչ տերևներ	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, կենսատեխնոլոգիական ճանապարհով ստացված հումք (խմորիչներ, սպիրուլինա, ամինաթթվային համալիրներ և այլն)	2,0 մգ	5,0 մգ
Կրեմնիում	Հացահատիկ, գազար, բազուկ, լոբազգիներ, շաղգամ, բողկ, եգիպտացորեն, կաղամբ, բանան, ծիրան	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, կենսատեխնոլոգիական ճանապարհով ստացված հումք (խմորիչներ, սպիրուլինա, ամինաթթվային համալիրներ և այլն), դաշտային ձիաձետի (Equisetum arvense) ցողուն	30,0 մգ	50,0 մգ
Կոբալտ	Լյարդ, երիկամներ, ձուկ, ձու	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, կենսատեխնոլոգիական ճանապարհով ստացված հումք (խմորիչներ, սպիրուլինա, ամինաթթվային համալիրներ և այլն)	10 մկգ	30 մկգ
Ֆտոր	Ծովային ձկներ, թեյ	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, կենսատեխնոլոգիական ճանապարհով ստացված հումք (խմորիչներ, սպիրուլինա, ամինաթթվային համալիրներ և այլն)	4,0 մգ	6,0 մգ
Վանադիում	Բուսական յուղեր, սնկեր, հացաբույսեր, սոյա, ծովամթերք, ծովային ձկներ	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, կենսատեխնոլոգիական ճանապարհով ստացված հումք (խմորիչներ, սպիրուլինա, ամինաթթվային համալիրներ, և այլն), ծովային ջրիմուռներ	15,0 մկգ	60,0 մկգ
Բոր	Մրգեր, բանջարեղեն, հացազգիներ, լոբազգիներ, ընկույզներ, կաթ, գինի	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, կենսատեխնոլոգիական ճանապարհով ստացված հումք (խմորիչներ, սպիրուլինա, ամինաթթվային	2,0 մգ	6,0 մգ

		համալիրներ և այլն),փշատերև		
Արծաթ	Վարունգ, դդում, ձմերուկ	Ոչ օրգանական և օրգանական թթուների աղեր, կենսատեխնոլոգիական ճանապարհով ստացված հումք (խմորիչներ, սպիրուլինա, ամինաթթվային համալիրներ և այլն)	30 մկգ	70 մկգ
Բնական ծագման կենսաբանական ակտիվ նյութեր Սննդի մինորային բաղադրիչներ				
Ֆենոլային միացություններ				
Պարզ ֆենոլներ				
Արբուտին	Լոռամրգի, տանձ, հապալասենի	Մաթուզենու (Arctostaphylos uvaursi) տերևներ, դալարներ, ձմեռասիրուկի (Chimaphila umbellata) վերգետնյա մաս, եզնալեզվի (Plantago major) տերևը և սերմերը, մոնղոլական թեյի (Bergenia crassifolia) տերևներ, սև հապալասի (Vaccinium myrtillus L.) տերևներ, հապալասենու (Vaccinium vitisidaea) տերև	8 մգ	25 մգ
Հիդրոխինոն	Սև հապալաս, անիսոն, ծոթրին, տանձ, հապալասենի	Մեսխեթյան կորնգանի (Onobrychis meschetica) արմատը, մաթուզենու (Arctostaphylos uvaursi) տերևներ, մոնղոլական թեյի (Bergenia crassifolia) տերևներ	5 մգ	15 մգ
Ռեսվերատրոլ	Կարմիր խաղող, կարմիր շերամաթթենի, թթուհատի, մոշ, գետնընկույզ, կակաո, կարմիր գինի		30 մգ	150 մգ
Սինեֆրին	Թուրինջ, դառը նարինջ		5 մգ	30 մգ
Տիրոզոլ, հիդրօքսիտիրոզոլ	Եվրոպական ձիթենու պտուղներ, ձիթայուղ	Վարդագույն ռոդիոլա (Rhodiola rosea), չորսանդամյա ռոդիոլա Rhodiola quadrifida)	10 մգ	30 մգ
Ֆենոլաթթուներ, այդ թվում՝				
Հիդրօքսիդարչինային թթուներ (եղերդաթթու, կաֆտարաթթու)	Պարագվայան փշարմավի տերևներ, սրճենու սերմեր	Էխինացեայի (Echinacea purpurea) ծաղիկներ, արմատ	10 մգ	20 մգ
Հիդրօքսիդարչինային թթուներ (քլորոգենաթթու, նեքոլորոգենաթթու, կրիպտոքլորոգենաթթու, դիկոֆեսիլիինաթթու, ֆերուլաթթու, սրճաթթու, սրճայուղխնձորաթթու)	Պարագվայան փշարմավի տերևներ, սրճենու սերմեր, կանգկուրի տերևներ, արևաճաղկի սերմեր, խնձոր, արոսենու պտուղներ	Դեղաբույսային երիցուկի (Matricaria recutita) ծաղիկներ, խատոտիկի (Taraxacum officinale) ծաղիկներ, արմատ, խոշոր կրատուկի (Arctium lappa) տերևներ, պտուղ, մեղվախոտի (Melissa officinalis) տերևներ, պղպեղադաղձի (Mentha piperita) տերևներ, երկհատակային եղինջի (Urtica dioica) խոտը, տատրակի (Tussilago	200 մգ	500 մգ

		farfara) տերևներ, սովորական բռնչու (Viburnum opulus) պտուղներ, ակնամոմ		
Հալլաթթու, օքսիբենզոյաթթու, պրոտոկատեխինաթթու	Արքայամորի, ելակ, լոռամրգի, կարմիր խաղողի հյութ, հապալասենի, սև հապալաս, թեյ, շոկոլադ, գինի, թրթնջուկ, խավրծիլ	Մատուտակի (Glycyrrhiza glabra) արմատ, խաղողի կորիզներ	100 մգ	300 մգ
Անտրացենածանցյալներ (անտրախինոններ), հալվե-էմոդին, ալոին, էմոդին ռապոնտին, ռեին, ֆիցիոն, խրիզոֆակյան թթու, A և B սենոզիդներ	Խավրծիլ, թրթնջուկ, լոբազգիներ	Կասսիա տորայի (Cassia tora) սերմեր, հալվեի (Aloe vera) վերգետնյա մաս, ձիու թրթնջուկի (Rumex confertus) արմատ, պտուղներ, տորոնի (Rubia tinctorum) արմատ	10 մգ	30 մգ
Հիպերիցին	Արևաքուրիկ (խոտ, ծաղիկներ՝ թեյի փոխանորթ)	Արևաքուրիկ (բույսի վերգետնյա մաս)	0,3 մգ	1 մգ
Քսանտոններ (Մանգիֆերին)	Մանգո (Mangifera indica L.), Մանգոստին (Garcinia mangostana L.)	Ռոշելի արևաքուրիկ (Hypericum rochelii Griseb.etSchenk), արևաքուրիկ սովորական (H.perforatum L.), լեռնային արևաքուրիկ (H. montanum L) և այլն	20 մգ	50 մգ
Ֆլավոնոններ և ֆլավոնոլներ				
Ֆլավոնոիդներ				
Այդ թվում՝ ֆլավոնոններ և դրանց գլիկոզիդները (կվերցետին, կեմֆերոլ, միրիցետին, իզորամնետին, ռուտին)	Խնձոր, ծիրան, դեղձ, սալոր, մանգո, ցիտրուսներ, հաղարջ, ելակ, սև հապալաս, թթուհատի, բալ, մասուր, հապալասենի, լոռամրգի, չիչխան, խաղող, սոխ, փշաթուփ, կաղամբ, ծաղկակաղամբ, բրոկկոլի կաղամբ, կարմիր կաղամբ, քաղցր պղպեղ, մաղադանոս, համեմ, ստեպղին, կարոս, կանաչ մառոլ, տոմատներ, բողկ, շաղգամ, խավրծիլ, թրթնջուկ, գազար, բազուկ, կանաչ և սև թեյ, կարմիր գինի, ծովաբողկ	Սովորական հայենու (Fraxinus Excelsior), տերևն ու բողբոջները, մանրատերևային ալոճենու (Crataegus microphylla) տերևն ու ծաղիկները, հնգանվաթևային առյուծագիի (Leonurus quinquelobatus) վերգետնյա մաս,եզնակողի (Bupleurum rotundifolium) արմատ, վերգետնյա մաս, ծաղիկներ, տերև, ճնճղապաշարի (Polygonum aviculare) վերգետնյա մաս, երեքնուկի (Trifolium pratense)տերև, խաղիկներ, ցողուն, իսկական փստայի (Pistacia vera) տերև	30 մգ (ռուտինի վերահաշվարկով)	100 մգ (ռուտինի վերահաշվարկով)
Ֆլավոններ (լյուտեոլին, ապիգենին, ակացետին, դիոսմետին, բայկալեին) կամ ֆլավոնագլիկոզիդներ (վիտեքսին, իզովիտեքսին, օրիենտին, բայկալին)	Կիտրոն նարինջ, թուրինջ, սևպտղանի արոսենի, գազար, նեխուր, շաղգամ, կարոս, լոբի, կարմիր պղպեղ, ոլոռ, ուրց, շաֆրան	Ակնամոմ, դեղաբույսային երիցուկի (Matricaria recutita) ծաղիկներ, խատոտիկի (Taraxacum officinale) արմատ, պարսկական նարդեսի (Ferula persica) վերգետնյա մաս, գազարանման էմի (Visnaga daucoides) պտուղ, սովորական տարկավանի (Tanacetum vulgare), ծաղիկ, խոնդատի (Verbascum thapsus) տերևներ, ոսկեծաղիկի (Chrysanthemum morifolium) ծաղիկներ, դաշտափշի	10 մգ	25 մգ

		(Cirsium arvense) տերև		
Ֆլավանոններ (նարինգենին, գեսպերիտին, էրիոդիկտիոլ) կամ ֆլավանոն գլիկոզիդներ (նարինգին, գեսպերիդին)	Կիտրոն, նարինջ, մանդարին, թուրինջ, սալոր, մորի, սևապտուղ արոսենի, լոռամրգի, բալ, բռնչի, ալոճենի, ցախակեռասենի, տոմատներ, կարոս, թրթնջուկ, դաղձ	Արևքուրիկի (Hypericum perforatum) վերգետնյա մաս, շոտլանդական լեռնակարոսի (Ligusticum scoticum) կոճղարմատներ, կուրիլյան թեյի Pentaphylloides fruticosa) տերևներ, ծաղիկներ, սրտանման լորենու Tilia cordata) ծաղիկներ, խոնդատի (Verbascum thapsus) վերգետնյա մաս, Բծավոր կաթնափուշի (Silybum marianum) պտուղներ, թխենու (Padus ssiori Schneid) փայտանյութ, պտուղներ	200 մգ (գեսպերիդինի կամ նարինգինի վերահաշվարկով)	400 մգ (գեսպերիդինի կամ նարինգինի վերահաշվարկով)
դիհիդրոֆլավոնոլներ (դիհիդրոկվերցետին, դիհիդրոկեմպֆերոլ)	Գետնընկույզ	Սիբիրյան խեժափիճու (Larix sibirica) կեղև, սիբիրյան եղևնու (Picea abovata) կեղև, սիբիրյան սոճու (Pinus sibirica) կեղև	25 մգ	100 մգ
Ֆլավան-3-օլեր (կատեխիններ, էպիգալոկատեխին, գալատկատեխին, էպիկատեխին, գալոկատեխին)	Կանաչ և սև թեյ, շոկոլադ, կակաո, կարմիր գինի, խնձոր, թուզ, ելակ, արքայամորի, կարմիր խաղող, չիչխան, հոն, կոկռոշենի, ծիրան, սև հապալաս, թթուհատի, կանաչ լոբի, փստա, շագանակ, դափնետերև, թրթնջուկ, խավրծիլ, նուշ, ալոճենի	Խաղողի կորիզներ, բծավոր կաթնափուշի (Silybum marianum) պտուղներ, գնդանման տենգաճառի (Eucalyptus globulus) կեղև, մանրատերևային ալոճենու (Crataegus microphylla) տերև, բալենու (Cerasus fruticosa) կեղև, սև հապալասի (Vaccinium myrtillus L.) տերևներ, չիչխանի (Hippophae rhamnoides) տերև	100 մգ	300 մգ
ֆլավոլիգնաններ (սիլիբին, սիլիդիանին, սիլիքրիստին)	Չինական կիտրոնաթփի պտուղներ, քունջութի սերմեր	Բծավոր կաթնափուշի (Silybum marianum) պտուղներ, վերգետնյա մաս, կտավատի (Linum usitatissimum) սերմերը, Կրատուկի (Arctium lappa), վերգետնյա մաս, խոնդատի (Verbascum thapsus) վերգետնյա մաս	30 մգ	80 մգ
իզոֆլավոններ (գենիստեին, դայդզեին, գլիցիտեին) կամ իզոֆլավոնգլիկոզիդներ (գենիստին, դայդզին, գլիցիտին)	Սոյա, լոբի	Մարգագետնային, դաշտային երեքնուկի (Trifolium pratense) տերև, ճապոնական սոփորի (Sophora japonica) պտուղ, հնդկական կայանի (Cajanus cajan) տերև, սովորական գայլուկի (Humulus lupulus) կոներ, պսորալեայի (Psoralea corylifolia) տերև, սերմեր	50 մգ	150 մգ
Անտոցիաններ	Խնձոր, սև հաղարջ, սև հապալաս, թթուհատի, փշաթուփ, չինական կիտրոնաթուփ, ցախակեռասենի, թխենի, ռեհան, բալ, հապալասենի, կարմիր խաղող, կարմիր կաղամբ, կարմիր սոխ, լոբազգիների ներկած պտուղներ, գազար, կակաո, կարմիր գինի	Կարմիր խաղողի կլեպ, արևքուրիկի (Hypericum perforatum) վերգետնյա մաս, բազմածաղիկային գնարբունկի (Primulax polyantha hort.) վերգետնյա և ստորգետնյա մաս, բրնձաթուփի (Oryza sativa) տերև	50 մգ	150 մգ

Պոլիմերային ֆենոլ միացություններ				
Պրոանտոցիանիդիններ	Շոկոլադ (կակաո), սուրճ, խնձոր, կարմիր խաղող, լոռամրգի, թթուհատի, սև հապալաս, նուշ, գետնընկույզ, գարի, եգիպտացորեն, ավոկադո, կոլա	Խաղողի կատար, կլեպ և կորիզ, սև հապալասի (Vaccinium myrtillus L.) տերևներ, սոճու (Pinus maritima) կեղև	100 մգ	200 մգ
Տանիններ	Խնձոր, թուզ, խուրմա, բանան, սև հապալաս, արոս, բռնչի, հապալաս, արքայամորի, մորի, կանգկուր, ընկույզներ, կակաո, թեյ, թխենի, ծնեբեկ, թրթնջուկ, ծիրան, պերուական գուայավա	Կեչու (Betula humilis) կեղև, տերևներ, հզոր տենգածառի (Eucalyptus robusta) կեղև,տերևներ, սովորական բռնչու (Viburnum opulus) կեղև, պտուղներ, ընկույզի (Juglans regia) կեղև, թզի (Cydonia oblonga) սերմեր, նռան (Punica granatum) պտուղների կճեպ	300 մգ	900 մգ
Ալկալոիդներ				
Ինդոլ-3-կարբինոլ	Կաղամբ, ծաղկակաղամբ, բրոկկոլի կաղամբ, բրյուսելյան կաղամբ, շաղգամ, կոտեմ, գոնգեղ, բողկ, ծովաբողկ, մանանեխ	Կենսատեխնոլոգիական ծագման, քիմիական սինթեզի ճանապարհով ստացված	50 մգ	300 մգ
Կոֆեին	Թեյ, կակաո, սուրճ	Պարագվայան փշարմավի (Ilex paraguariensis A. St Hil.) ճյուղեր, տերևներ, գուարանայի (Paullinia cupana) սերմեր, փայլող կոլայի (Cola nitida) սերմեր, քիմիական սինթեզի ճանապարհով ստացված	50 մգ	150 մգ (մարզիկների սննդի համար հատուկ նշանակության սննդամթերքում՝ 200 մգ)
Տեոբրոմին	Կակաո, թեյ	Սրացած կոլայի (Cola acuminate Schott et Endl.) սերմեր, պարագվայան փշարմավի (Ilex paraguariensis A. St Hil.) ճյուղեր, տերևներ, գուարանայի (Paullinia cupana) սերմեր, փայլող կոլայի (Cola nitida) սերմեր	35 մգ	80 մգ
Տեոֆիլին	Կակաո, շոկոլադ, թեյ	Գուարանայի (Paullinia cupana) սերմեր, փայլող կոլայի (Cola nitida) սերմեր	50 մգ	150 մգ
Տրիգոնելին (N-մեթիլնիկոտինաթթու)	Սուրճ, գարի, սոյա, տոմատներ, ոլոռ, ձուկ	Հացիամեմի (Trigonella foenumgraecum)	40 մգ	100 մգ
Տերպենոիդներ				
Բետուլին	Սովորական խուրմա, զոպա	Սև և գորշ լաստենու (Almus glutinosa L, incana L.) կեղև, կեչու (Betula pendula Roth) կեղև, սոփորի (Sophora japonica) պտուղներ	40 մգ	80 մգ
Վալերենաթթու	Զոպա, դաշտային անանուխ, դափնի, անտառային մորի, կակաո պտուղներ	Դեղաբույսային բոխնու (Angelica archangelica) արմատ, պտուղ, նարդեսի (Ferula persica) արմատ, դեղաբույսային կատվախոտի (Valeriana officinalis L.) կոճղամարտ	2 մգ	5 մգ

Գինսենոզիդներ (պանասազիդներ)	մարդարմատի արմատներ	մարդարմատի (Panax ginseng) տերևներ	5 մգ	30 մգ
Գլիցերիզինաթթու	Մատուտակ (տարբեր տեսակներ)՝ ձկնամթերքի արտադրության և մրգերի ու բանջարեղենի պահածոյացման ժամանակ օգտագործվող համային հավելում	Մատուտակի (Glycyrrhiza glabra) արմատներ, գազի (Astragalus dasianthus) վերգետնյա մաս	10 մգ	30 մգ
այդ թվում՝ իրիդոիդներ օլեուրոպեին	Եվրոպական ձիթենու պտուղներ, ձիթայուղ	Եվրոպական ձիթենու (Folium Oleae europaea) տերևներ, ձիթայուղ (Oleum olivarum)	20 մգ	100 մգ
Գարպագոզիդ	Համեմունքներ	Գարպագոֆիտումի (Harpagophytum procumbens) արմատ, ոջլախոտի (Scrophularia umbrosa), տերևներ	20 մգ	50 մգ
Ասպերուլոզիդաթթու և դեացետիլասպերուլոզիդաթթու	Մորինդայի պտուղներ և հյութ (Morinda citrifolia)	Մորինդայի տերևներ (Morinda citrifolia)	5 մգ	20 մգ
Այլ միացություններ				
Ալիցին	Սոխ, սխտոր, սոխուկ	-	4 մգ	12 մգ
Բետաին	Ցախակեռասենու պտուղներ, բազուկ, չիչխանի պտուղ, բրինձ, գարի, վարսակ, բանան, պղպեղ, թեյ, լոբազգիներ, կարտոֆիլ, ձմերուկ, սուրճ, մայրբու ընկույզ, ծնեբեկ	Մատուտակի (Glycyrrhiza glabra) արմատ, առվույտի (Medicago sativa) վերգետնյա մաս, դեղատնային թթվիճի (Betonnica officinalis L.) խոտաբույս, արմատ, չինական հազազի (Lycium chinence Mill.) պտուղներ, մի տարեկան արևաձաղկի (Helianthus annuus L.), ծաղիկներ, տերևներ, Էխինացեայի (Echinacea purpurea) վերգետնյա մաս	2 գ	4 գ
Վանիլինաթթու	Արքայամորի, ելակ, լոռամրգի, կարմիր խաղողի հյութ, հապալաս, սև հապալաս, թեյ, շոկոլադ, գինի, թրթնջուկ, խավրծիլ	Մատուտակի (Glycyrrhiza glabra) արմատ, խաղողի կորիզներ	100 մգ	300 մգ
Գամաօրիզանոլ	Բրնձի թեփ	-	150 մգ	450մգ
Հիդրօքսիկիտրոնաթթու	Մանգուստանի պտուղներ	Գարցինիայի տերևներ, ծաղկացողուն (Garcinia camboyana)	100 մգ	300 մգ
Հիդրօքսիմեթիլբուտիրատ	Ձուկ, կաթնամթերք	-	1,5 գ	3,0 գ
Հումինաթթուներ	Սոյայի սոուս բնական	Սուսր	50 մգ	150 մգ
Կարնոզին	Միս, ձուկ (թառափ, չուքա)	Քիմիական սինթեզի ճանապարհով ստացված	200 մգ	2000 մգ
Կրեատին	Միս	Պարենային հումքից ստացված	3 գ (միայն մարզիկներ սննդի համար հատուկ	20 գ (միայն մարզիկներ սննդի

			նշանակության սննդամթերքում)	համար հատուկ նշանակության սննդամթերքում)
Կուրկումին	Քրքում	-	50 մգ	150 մգ
Լիմոնեն	Սամիթ, քեմոն, հիլ, անանուխ	Սոճիների (Pinus) եթերային յուղեր,դեղաբույսային խմոր (Angelica archangelica), արմատ, պտուղներ, հնդկական ադենոսմայի (Adenosma indiana (Lour.) Merrill) վերգետնյա մաս, բուրավետ գոմալոնեմայի (Homalonema aromatica Schott.) կոճղարմատներ, զմռնենու (Commiphora molmol Engl.) զմուռս	5 մգ	50 մգ
Մենթոլ	Անանուխ	Եթերայուղեր	20 մգ	80 մգ
Պեպտիդներ՝ երկ-, եռ-, տետրա- և օլիգոպեպտիդներ	Կենդանիների օրգաններ և հյուսվածքներ		Ըստ ապացուցված ֆիզիոլոգիական արդյունավետության	
Պոլիպրենոլներ	Կենդանիների լյարդ, բարձր սնկեր՝ սպիտակ սունկ, յուղասունկ, կարմրագլուխ սունկ և այլն, բրնձի, եգիպտացորենի, արևածաղկի հատիկներ	Խեժափիճու, սոճենու, եղևնու փշատերև, ստացված կենսատեխնոլոգիական սինթեզի ճանապարհով	10 մգ	20 մգ
ՌՆԹ-ի և ԴՆԹ-ի գումար	Ձկների ձկնկիթ, սերմնագեղձեր	Ստացված պարենային հումքից	150 մգ	500 մգ
Սերոտոնին	Բանան, արքայախնձոր, պոպոք, պտուղներ, ավոկադո, տոմատ	Սև ընկույզի (Juglans nigra) սերմեր, մանչջուրյան ընկույզի (Juglans mandshurica) սերմեր, հասարակ գրիֆոնիայի (Griffonia simplicifolia) տերևներ	3 մգ	15 մգ
Սխիզանդրին	Չինական կիտրոնաթուփ, պտուղներ, սերմեր	Կարմիր կադզուրայի (Kadsura coccinea) պտուղ, չինական կիտրոնաթթվի (Schisandra chinensis (Turcz.) Baill) արմատ, ցողուն, տերևներ	500 մկգ	1 մգ
Ֆազեոլամին	Սպիտակ լոբի		Ըստ ալֆա ամիլազայի ապացուցված ընկճման	
Ֆիկոցիանիններ	Սննդային ծովային ջրիմուռներ	Սպիրուլինա (Spirulina)	50 մգ	150 մգ
Ֆուկոիդան	Սննդային ծովային ջրիմուռներ	-	50 մգ	100 մգ
Քլորոֆիլ	Ուտելի բույսերի կանաչ մասեր, ծովակաղամբ	Մանր ջրիմուռներ (քլորելլա, սպիրուլինա, օդոնթելլա)	100 մգ	300 մգ
Ցետիլմիրիստոլեատ	Կետի օրգաններ	Վայրի կենդանիների օրգաններ	300 մգ	600 մգ
Ցիտրուլին	Կաղամբ, ավոկադո, խաղող	Սև և գորշ լաստենու (Almus glutinosa L, incana L.) կեղև, կեչու (Betula pendula Roth) կեղև	100 մգ	500 մգ

Էլեուտերոզիդներ	Փշոտ ելեուտերակոկի արմատ	Փշոտ ելեուտերակոկի (Eleutherococcus senticosus) պտուղներ	1 մգ	2 մգ
Սաթաթթու	Կոկռոշենի, խաղող, հաղարջ, ծնեբեկ, գետնախնձոր, կաթնաթթվային մթերքներ, հասունացած պանիրներ	Ստացված քիմիական սինթեզի ճանապարհով	200 մգ	500 մգ
Ըստ տեսակարար ակտիվության ստանդարտացված ֆերմենտներ (կենդանական և բուսական ծագման, ինչպես նաև ստացված կենսատեխնոլոգիական ճանապարհով)			Ըստ ապացուցված ֆերմենտային ակտիվության	
Ամիլազա	Մեղր, բանջարեղեն մրգեր, ուտելի բույսեր, խոշոր եղջերավոր կենդանիների ենթաստամոքսային գեղձ	Կենսատեխնոլոգիական ծագման մթերք	Ըստ ապացուցված գլիկոլիտիկ ակտիվության	
Լակտազա	Բանջարեղեն, մրգեր, ուտելի բույսեր	-"-	-"-	
Մալթազա	Բանջարեղեն, մրգեր, ուտելի բույսեր	-"-	-"-	
Սախարազա	Բանջարեղեն, մրգեր, ուտելի բույսեր		-"-	
Բետագալակտոզիդազա	Յոգուրտ	-"-	-"-	
Մարսահյութ (պեպսին)	Սպանդի ենթակա կենդանիների և թռչունների ստամոքս	-"-	Ըստ ապացուցված պրոտեոլիտիկ ակտիվության	
Տրիպսին	Սպանդի ենթակա կենդանիների և թռչունների ստամոքս, ծաղկափոշի	-"-	-"-	
Քեմոտրիպսին	Սպանդի ենթակա կենդանիների և թռչունների ստամոքս	-"-	-"-	
Բրոմելայն	Արքայախնձոր, պապայա	Արքայախնձորի (Ananas comosus Merrill) ցողուններ	-"-	
Պապաին	Պապայա, կիվի, մանգո	Սովորական թզենու (Ficus carica L.)տերև, պապայայի (Carica papaya L.) կաթնահյութ, խեժ	-"-	
Դիպեպտիդազա		-"-	-"-	
Լիպազաներ	Լոբազգիների, արևածաղկի, խաչածաղկավորների, հացաբույսերի սերմեր, գազար, պապայա, ծաղկափոշի	-"-	Ըստ ապացուցված լիպոլիտիկ ակտիվության	
Լիզոցիմ	Ծովաբողկ, ձու	Ստացված կենսատեխնոլոգիական սինթեզի ճանապարհով	Ըստ ապացուցված ֆերմենտատիվ ակտիվության	
Մանրէներ				

Bifidobacterium ցեղի մանրէներ, այդ թվում՝ ապացուցված պրոբիոտիկ հատկություններով B.infantis, B.bifidum, B.longum, B.adolescentis և այլն	Կաթնաթթվային մթերքներ	Կենսատեխնոլոգիական ծագման մթերք	5×10^8 ԳԱՄ/օրը	5×10^{10} ԳԱՄ/օրը
Lactobacillus ցեղի մանրէներ, այդ թվում՝ ապացուցված պրոբիոտիկ հատկություններով (L.acidophilus, L.fermentii, L.casei, L.plantarum, L.bulgaricus և այլն)	Կաթնաթթվային մթերքներ, պանիրներ, բուսական հիմքով թթվեցված մթերքներ	-"-	5×10^7 ԳԱՄ/օրը	5×10^9 ԳԱՄ/օրը
Lactococcus spp., Streptococcus thermophilus ցեղի մանրէներ մոնոկուլտուրաներում և համակցված պրոբիոտիկ մանրէների հետ	Կաթնաթթվային մթերքներ, պանիրներ, բուսական հիմքով թթվեցված մթերքներ	-"-	10^7 ԳԱՄ/օրը	10^9 ԳԱՄ/օրը
Propionibacterium shermanii պրոբիոտիկ և կաթնաթթվային մանրէների հետ համալիրում	Պանիրներ, կաթնաթթվային մթերքներ (թթվակաթնային մթերքների հետ համալիրում)	-"-	10^7 ԳԱՄ/օրը	10^8 ԳԱՄ/օրը
ՊԱՐԵՆԱՅԻՆ ՀՈՒՄՔՈՒՄ ՉՊԱՐՈՒՆԱԿՎՈՂ ԵՎ ՀՈՒՄՔԻ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՎԵՐԱՄՇԱԿՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԱՌԱՋԱՑՈՂ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՕՐԱԿԱՆ ՍՊԱՌՄԱՆ ՄԵԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄԵԾԱՀԱՍԱԿՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ				
Լակտիտ		Քիմիական սինթեզի ճանապարհով ստացված	2 գ	10 գ
Լակտուլոզա	Հալեցած և մանրէազերծված կաթ	Լակտոզայի իզոմերացման ճանապարհով ստացված	2 գ	10 գ

Հայաստանի Հանրապետության

կառավարության
աշխատակազմի

ղեկավար-նախարար **Դ. Հարությունյան**

Հավելված N 4
ՀՀ կառավարության 2014 թվականի
հոկտեմբերի 30-ի N 1210-Ն որոշման

Ց Ա Ն Կ

ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎ ՀԱՎԵԼՈՒՄՆԵՐԻ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՐԳԵԼՎԱԾ ԲՈՒՅՍԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՎԵՐԱՄՇԱԿՄԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ, ԿԵՆԴԱՆԱԿԱՆ ԾԱԳՄԱՆ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԻ, ՄԱՆՐԷՆԵՐԻ, ՄՆԿԵՐԻ ԵՎ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎ ՆՅՈՒԹԵՐԻ

1. Հոգեմետ, թմրեցնող կամ թունավոր նյութեր պարունակող բույսերը և դրանց վերամշակման արտադրանքը

NN ը/կ	Բույսի հայերեն անվանումը	Բույսի լատիներեն անվանումը	Բույսի մասերը
*	Եթովպիական թեյ	Catha	-
1.	Աբրուս աղոթքային	Abrus precatorius L.	Սերմեր

2.	Գրատիոլա դեղաբույսային	Gratiola officinalis L	Վերգետնյա մաս
*	Ադամի արմատ	Tamus communis L.	
3.	Ադեանտերա	Adenanthera L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
*	Ադենոստիլես ռոմբատերևային	Senecio L.	-
4.	Ադլումիա սնկանման	Adlumia fugosa Greene	Բոլոր մասեր
*	Ադոնիս	Adinis L.	-
5.	Ազադիրախտա հնդկական	Azadirachta indica A. Juss.	Բոլոր մասեր
6.	Ազիազարում հետերոտրոպ	Asiasarum heterotropoides F.Maek.	Արմատներ
7.	Այլանթ բարձրաբուն	Ailanthus altissima	Վերգետնյա մաս
8.	Ակացիա	Acacia L.	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
9.	Ընձախոտ	Aconitum L.	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
10.	Ալստոնիում թունավոր	Alstonia venenata R.Br.	Կեղև
11.	Էմի ատամի	Ammi visnaga (L.) Lam. (= Visnaga daucoides Gaertn.)	Բոլոր մասեր
12.	Ամորֆոֆալուս Ռիվյերա	Amorphophallus rivieri Durieu	Բոլոր մասեր
13.	Անաբազիս	Anabasis L.	Բոլոր տեսակներ, դալարներ
14.	Անամիրտա կոկկուլինանման	Anamirta cocculus (L.) Wight et Arn.	Բոլոր մասեր
15.	Անհալոնիում Լեվինի	Anhalonium lewinii Jennings	Բոլոր մասեր
16.	Ալոպապուս տարբերտերևային	Aplopappus heterophyllus	Բոլոր մասեր
*	Արաբական թեյ	տես «Կատ»	-
17.	Արգեմոն	Argemone L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
18.	Արեկա կատեհու	Areca catechu L.	Բոլոր մասեր
*	Արեկարմավենի	Areca catechu L.	-
19.	Արիզարում	Arisarum.L.	Բոլոր տեսակներ,

			բոլոր մասեր
20.	Արիստոլոխիում	Aristolochia L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
21.	Փռնչուկ	Arnica L.	Բոլոր տեսակներ,խաղիկներ
22.	Նվիկ	Arum L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
23.	Արտրոկնեմում կապտամոխրագույն	Arthrocnemum glaucum Delile	Վերգետնյա մաս
24.	Եղեգնաբույս	Arundo donax L.	Ծաղիկներ
25.	Աթերասերմ մշկային	Atherosperma moschatum Labill.	Բոլոր տեսակներ
26.	Աֆանամիկսիս խոշորխաղիկային	Aphanamixis grandiflora Blume	Սերմեր
27.	Լավդան	Ledum L.	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս, դալարներ
28.	Կատվախոտ անիսոնային	Illicium anisatum	Պտուղներ
29.	Բակաուտյան ծառ	Guaiacum officinale L.	Բոլոր մասեր
30.	Բակկոնիա	Bacconia L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
31.	Բալդուին նեղտերևային	Balduina angustifolia	Վերգետնյա մաս
32.	Բալիոսպերմում լեռնային	Baliospermum Montana Muell. Arg	Արմատ, կոճղարմատ
33.	Բանիստերիոպսիուս	Banisteriopsis	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
34.	Գայլթաթ սովորական	Huperzia selago L.	Բոլոր մասեր
35.	Ծորենի	Berberis L.	Բոլոր տեսակներ,արմատներ, կեղև
36.	Վինկա	Vinca L	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
37.	Թավշյա լոբապտուղներ	Mucuna pruriens DC	սերմեր
38.	Չմշկածաղիկ	Cypripedium sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
39.	Շնդեղ	Colchicum sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
40.	Բեյլեա բազմաճառագայթային	Baileya multiradiata Harv.et Gray	Վերգետնյա մաս
41.	Բեյլշմիդիա նիս	Beilschmiedia	Բոլոր մասեր

		Nees	
42.	Բանգի	Hyoscyamus sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
*	Բելադոնա	Parnassia palustris L.	-
43.	Ճահճալերդուկ	Parnassia palustris L.	Բոլոր մասեր
*	Ճահճասպիտակածաղիկ	Parnassia palustris L.	--
44.	Սպիտակածաղիկ ամառային	Leucojum aestivum L	Բոլոր մասեր
45.	Իլենի եվրոպական	Euonymus europaea L.	սերմեր
*	Բետելարմավենի	Areca catechu L.	-
46.	Կենսածառ արևելյան	Biota orientalis L.	Բոլոր մասեր
47.	Կիպրոս սովորական	Ligustrum vulgare L	տերևներ, պտուղներ
48.	Բլեֆարիս ուտելի	Blepharis edulis Pers.	Բոլոր մասեր
49.	Լվախոտ ճահճային	Pulicaria uliginosa Stev. ex DC.	Բոլոր մասեր
50.	Լաբուռնում անագիրո-տերև	Laburnum anagyroides Cytisus laburnum L.	Բոլոր մասեր
51.	Գինագոխ	Conium L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
*	Բորեց	Aconitum L.	*
52.	Բորոնիա	Boronia Sm.	Բոլոր տեսակի տերևներից և դալարներից եթերայուղեր
*	Բրուսլինա	Euonymus europaea L.	-
53.	Բրուցեա յավանյան	Brucea javanica Merr.	Բոլոր մասեր
54.	Կտտկենի խոտաբույսային	Sambucus edulus L.	Բոլոր մասեր
55.	Լիկվիլարիա ատամնավոր	Ligularia dentata Hara	Բոլոր մասեր
56.	Բուրասայա մադագասկարյան	Burasaia madagascariensis DS	Բոլոր մասեր
57.	Քնձմանձուկ	Thalictrum L.	Բոլոր մասեր, վերգետնյա մաս
58.	Վեքսիբիա	Vexibia	Բոլոր մասեր

	հաստապտուղ	pachycarpa Jakovl	
59.	Ուղտափուշ սովորական	Alhagi pseudalhagi Fisch	դալարներ
60.	Հողմածաղիկ	Anemone L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
61.	Մոլեխինդ	Cicuta L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
62.	Վիրոլա	Virola	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
*	Վիսնագա գազարանման	Ammi visnaga (L.) Lam. (= Visnaga daucoides Gaertn.)	-
63.	Հնդկական մարդարմատ	Withania somnifera (L.) Dunal	Բոլոր մասեր
64.	Վոականգա աֆրիկյան	Voacanga africana	Բոլոր մասեր
65.	Արծվամագիլ	Aquilegia L.	Բոլոր մասեր, արմատներ
66.	Շիխար դեղաբույսային	Anchusa officinalis L.	բոլոր մասեր
67.	Գայլահար	Daphne sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
68.	Ագռավագի	Actaea L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
69.	Ագռավակն	Paris L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
70.	Սողաբույս	Convolvulus L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
71.	Քարավույտ	Coronilla L.	Բոլոր տեսակներ, արմատներ, սերմեր
72.	Գայլարդիա գեղեցիկ	Gaillardia pulchella Foug.	տերևներ, ծաղիկներ
73.	Պեգանում	Peganum L	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
*	Գվայակյան ծառ	Guaiacum officinale L.	-
74.	Գելզեմիում	Gelsemium L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
75.	Գիդնոկարպուս	Hydnocarpus Gaertn.	Բոլոր տեսակներ, սերմեր
76.	Հիդրաստիս	Hydrastis L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
*	Ցմախ	Gypsophila L.	--
77.	Կոնիոսելինում	Conioselinum jeholense M.Pimem	Բոլոր մասեր

78.	Գլաուցիում	Glaucium L.	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
79.	Գլեդիչիա սովորական	Gleditschia triacanthos L.	Բոլոր մասեր
*	Գլեդիչիա եռփշանի	Gleditschia triacanthos L.	-
80.	Գոմֆոկարպուս	Gomphocarpus L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
81.	Կուժկոտրուկ	Adinis L.	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
*	Լեռնախաղող	Mahonia Nutt.	-
82.	Սիսեռիկ ցանքային	Vicia Angustifolia, V. sativa	Բույսի բոլոր մասերը
*	Սիսեռիկ նեղատերև	Vicia Angustifolia, V. sativa	-
83.	Մանանեխ դաշտային	Sinapis arvensis L.	Բույսի բոլոր մասերը պտղաբերման շրջանում
84.	Կրծքենի	Cida L.	բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
*	Փսխածաղիկ	Sedum L.	-
*	Գումայ	Sorghum L.	-
85.	Հուպերցիա սելագո	Huperzia selago Bernh. ex Schrank et Mart (Lycopodium selago L.)	Բոլոր մասեր
86.	Կղմուխ բրիտանական	Inula Britannica L.	Ծաղիկներ, վերգետնյա մաս
87.	Կղմուխ պտուկային	Inula oculus-christi L	վերգետնյա մաս
88.	Դեկադոն հարիչանման	Decodon verticillatus Ell.	վերգետնյա մաս
89.	Դելասպերմա	Delosperma	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
90.	Դելֆինիում	Delphinium L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
91.	Դեսմոդիում ճյուղավոր	Desmodium racemosum DC	Վերգետնյա մաս
92.	Դեսմոդիում գեղեցիկ	Desmodium pulchellum Benth.	Վերգետնյա մաս
93.	Դեխազիա լոշտավոր	Dehaasia squarrosa Hassk	Բոլոր մասեր
94.	Ջեֆերսոնիա կասկածելի	Jeffersonia dubia Benth. et Hook. F. ex	Բոլոր մասեր

*	Ջոնսոնյան խոտաբույս	Sorghum L.	-
95.	Ջուտ	Corchorus L.	Բոլոր տեսակներ, սերմեր
96.	Դիոսկորեա կոշտամազային	Dioscorea hispida Dennst.	բոլոր մասեր
97.	Դիցենտրա	Dicentra	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
98.	Իշառվուտ դեղատնային	Melilotus oficinalis.	Բոլոր մասեր
99.	Դորիֆորա սասաֆրաս	Doryphora sassafras Endl.	Բոլոր մասերի եթերայուղեր
100.	Օրոճ գերմանական	Genista tinctoria L.	Բոլոր մասեր
*	Դրյակվա աջարական	Cyclamen L.	-
*	Կաղնու հատապտուղներ	Viscum L.	-
101.	Դուբոիզիա	Duboisia	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
102.	Արջընկույզ	Datura L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
103.	Քսանթիում	Xanthium L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
104.	Ծխաբույս հասարակ	Fumaria L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
105.	Դյուբուազիա	Duboisia L	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
106.	Եվբոտրիոիդես Գրեյի	Eubotryoides grayana	Տերևներ
*	Դեղնարմատ	Hydrastis L.	-
107.	Ձագախոտ	Erysimum L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
	Ոջլախոտ	Delphinium L.	-
108.	Ցախակեռաս Շամիսսո	Lonicera. chamissoi	Բոլոր մասեր
109.	Ցախակեռաս թաթարական	Lonicera xylosteum L.	Պտուղներ
110.	Ցախակեռաս սովորական	Lonicera tatarica L.	Պտուղներ
111.	Դժնիկ	Rhamnus purshiana, Frangulaan alnus Mill.	-
112.	Զիգադենուս սիբիրյան	Zigadenus sibiricus (L.) A.Gray	Բոլոր մասեր
*	Խպիպաբույս	Xanthium L.	-

*	Ոսկեթել	Coptis L.	-
*	Ոսկե կնիք	Hydrastis L.	-
*	Ոսկե անձրև	Laburnum anagyroides Cytisus laburnum L.	-
113.	Իբերիուս դառնահամ	Iberis amara L.	Բոլոր մասեր
114.	Իգնացիում դառնահամ	Ignatia amara L.	Բոլոր մասեր
*	Իլանգ իլանգ	Cananga odorata Hook. f. et Thoms.	-
115.	Իլիցիում	Illiciaceae	Բոլոր տեսակներ, սերմեր, տերևներ
*	Հնդկական մատուտակ	Abrus precatorius L.	-
116.	Ցեֆելիս	Cephaelis L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
117.	Այգածաղիկ երկնակապտագույն	Ipomea violacea	Սերմեր
118.	Կաբի պարանյան	Cabi paraensis Ducke	Բոլոր մասեր
*	Կավա-կավա	Piper methysticum (kava-kava)	-
119.	Գռզի Պեյոտի	Lophophora williamsii	Վերգետնյա մաս
120.	Գռզի Սան Պեդրո	Echinopsis pachanoi	Վերգետնյա մաս
121.	Կալադիում	Caladium L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր, բացառությամբ ուտելի Կալադիումի C.esculentum կոճղարմատներից
122.	Կալեա զակատեչիչի	Calea zacatechichi	Վերգետնյա մաս
123.	Ոսկեծաղիկ ճահճային	Caltha sp.	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
124.	Կանանգա բուրավետ	Cananga odorata Hook. f. et Thoms.	Բոլոր մասեր
125.	Ֆալարիս արմատապտղաբեր	Phalaris tuberosa L	Վերգետնյա մաս
126.	Կարդարիա	Cardaria draba (L.)	Բոլոր մասեր
127.	Կատ ուտելի	Catha edulis Forsk.	Վերգետնյա մաս
*	Կատարանտուս	Vinca L	-

128.	Կաչիմ	Gypsophila L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
129.	Կվիլայա օճառային	Quillaja saponaria Molina	Բոլոր մասեր
130.	Ապոցինում	Apocynum L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
131.	Թթվառվույթ սովորական	Oxalis acetosella L.	-
*	Կլեմատիս	Clematis sp.	-
132.	Թխկի արծաթագույն	Acer saccharinum L.	Տերևներ
133.	Գերչակ սովորական	Ricinus communis L.	Բոլոր մասեր
134.	Շնկոտեմ աղբային	Lepidium ruderale L.	Բոլոր մասեր
135.	Շնկոտեմ սվինատերևային	Lepidium perfoliatum L.	Բոլոր մասեր
136.	Ատրագենուս սիբիրյան	Atragene sibirica L.	Բոլոր մասեր
*	Կոկա	Erythroxylum coca Lam	-
137.	Կոկաինի թուփ	Erythroxylum coca Lam	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
*	Կոկուլյուս հնդկական	Anamirta cocculus (L.) Wight et Arn.	-
138.	Շնակարոս սովորական	Aethusa Cynapium L.	Բոլոր մասեր
139.	Կոլինսոնիում անիսոնային	Collinsonia anisata Sims.	վերգետնյա մաս
140.	Կոլոկազիում	Colocasia L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
141.	Կանեփ	Cannabis sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
142.	Կոնսոլիդա հիասքանչ	Consolida regalis S.F. Gray	Պտուղներ, սերմեր
143.	Կոպըիս	Coptis L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
144.	Սթեր	Asarum L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր, եթերայուղ, արմատից և կոճարմատից ստացված յուղեր
145.	Կորիարիում	Coriaria	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
146.	Կորինակարպուս հարթ	Corynocarpus Laevigata Forst.	Կորիզ, պտուղ
147.	Կորնուլակա	Cornulaca	Վերգետնյա մաս

	ծաղկեսպիտակ	leucantha Charif et Allen	
148.	Կոսցինում ծագած	Coscinium fenestratum Colebr	Բոլոր մասեր
*	Կոչի	Crossopteryx kotschyana Fenzl.	-
149.	Եղինջ գնդաքթային	Urtica pilulifera L.	Վերգետնյա մաս
150.	Շիկատակ սովորական	Atropa belladonna L Parnassia palustris L.	բոլոր մասեր
151.	Ալևորուկ	Senecio L.	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
*	Կրովնիկ	Gratiola officinalis L.	-
152.	Կրոսոպտերիքսում	Crossopteryx kotschyana Fenzl.	Կեղև
153.	Կրոտոլարիում	Crotalaria L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
154.	Կրոտոն թուլացուցիչ	Croton tiglium L.	Բոլոր մասեր
155.	Կլորասերմիկ բարակատերև	Cyclospermum leptophyllum Sprague	Պտուղներ
156.	Բեկտենի ամերիկյան	Rhamnus purshiana	Տհաս պտուղներ, թարմ կեղև
157.	Բեկտենի լաստենատերև	Frangulaan alnus Mill.	Տհաս պտուղներ, թարմ կեղև
158.	Բեկտենի թուլացուցիչ	Rhamnus catharticus	Տհաս պտուղներ, թարմ կեղև
159.	Քսանտորիզում հասարակ	Xanthorhiza simplicissima Marsh. (Zanthorhiza)	Բոլոր մասեր
160.	Կոկոռ	Nuphar L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
161.	Արզնդեղ սովորական	Agrostemma githago L	Բոլոր մասեր
*	Կուկոլվան	Anamirta cocculus (L.) Wight et Arn.	-
162.	Անդրուկ	Polygonatum L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
163.	Ղմի անծաղիկ	Anthriscus caucalis	Բոլոր մասեր
164.	Դափնի ամերիկյան	Sassafras officinale	Բոլոր մասեր
165.	Լակոնոս	Phytolacca L.	Բոլոր տեսակներ,

			բոլոր մասեր
166.	Հովտաշուշան	Convallaria L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
167.	Ծիծեռնախոտ	Vincetoxicum sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
168.	Լատուա թունավոր	Latua venenosa Phil	Բոլոր մասեր
169.	Լեսպեդեցա երկցաղիկայինի	Lespedeza bicolor Turcz	Տերև, կեղև, կոճղարմատ
170.	Շուշան միեղբայրենի	Lilium monadelphum Bieb.	Բոլոր մասեր
171.	Լինդերա Օլդգենի	Lindera oldhamii Hemsl.	Ցողուններ, տերև
*	Չարագործաբույս	Cynoglossum officinalis L.	-
*	Տենդախոտ	Sedum L.	-
172.	Լոբելիա	Lobelia L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
173.	Մամրիչ	Clematis sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
174.	Լոտուս կապույտ	Nymphaea Caerulea	Տերևներ, թերթիկներ
175.	Լոֆոֆորա	Lophophora L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
176.	Փշատենի	Elaeagnus	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
177.	Լուսնասերմնատուփիկ դաուրյան	Menispermum dauricum L.|	բոլոր մասեր
178.	Կտավախոտ	Linaria vulgaris Mill.	Բոլոր մասեր
179.	Հրանուկ	Ranunculus L.	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
180.	Մագնոլիա	Magnolia L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
181.	Մահոնիա	Mahonia Nutt.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
182.	Կակաչ (հայկական, կասկածելի, բացցողուն, քնաբեր)	Papaver L.(P. Armenacum, P. Bracteatum, P. Dubium, P. Nudicaule, P. somniferum)	Բոլոր մասեր, բացի սերմերից
183.	Մակլեա	Macleaya	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
184.	Մակրոզամիա պարույրային	Macrozamia spiralis	բոլոր մասեր
185.	Մամիլարիա	Mammillaria	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս

186.	Մարգախոտ դեղատու	Mandragora officinarum L.	Բոլոր մասեր
*	Մարգոզա	Azadirachta indica A. Juss.	-
187.	Սագախոտ	Chenopodium L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր, եթերայուղ բոլոր մասերից, սերմերի յուղ
188.	Կովցորյան	Melampyrum sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
*	Մայր եղջյուրիկներ	Claviceps sp.	-
*	Մաչեկ	Glaucium L.	-
189.	Մելիա հնդկական	Melia azedarach L.	Բոլոր մասեր
190.	Մանրաուռուտ ռուսական	Chamaecytisus ruthenicus	Բոլոր մասեր
191.	Արմավաթուփ	Myricaria L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
*	Մրտենի ճահճային	տես «Խամեդաֆնե»	-
192.	Միտրագինա	Mitragyna L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
*	Բազմածաղիկ	Coronilla L.	-
*	Սպանդ	Peganum L	-
193.	Գիհի կազակական	Juniperus sabina L.	Բոլոր մասեր
194.	Իշակաթնուկ	Euphorbia sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
195.	Ոզնենի	Echinops L.	Բոլոր տեսակներ, պտուղներ
196.	Հելիբորուս	Helleborus L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
197.	Մոստուեա նպաստող	Mostuea stimulans A. Cheval	Վերգետնյա մաս
198.	Պտեր	Dryopteris filix mas Schott.	Կոճխարմատներ
199.	Մշկընկույզ	Myristica fragrans Hjuft	Պտուղ (ընկույզներ)
*	Օճառախոտ	Saponaria officinalis L.	-
*	Օճառարմատ	Saponaria officinalis L.	-
200.	Օճառախոտ դեղատու	Saponaria officinalis L.	Բոլոր մասեր
201.	Ոջլախոտ	Pedicularis sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր

*	Մկնանոց	Thermopsis L.	-
202.	Նանդինա տնական	Nandina domestica Thunb.	Կեղև, արմատների կեղև
203.	Մատնետունկ	Digitalis sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
204.	Նաուկլեա կտցատերևային	Nauclea rhynchophylla Miq.	Բոլոր մասեր
205.	Նեկտանդրա պուպուրի խոշոր	Nectandra puchury-major Nees et Mart.	Պտուղներ
206.	Նեմուարոն Հումբոլդտի	Nemuaron humboldtii Bail.	Եթերային յուղեր
*	Նիմ	Azadirachta indica A. Juss.	-
207.	Խլածաղիկ	Scrophularia sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
208.	Շրջահյուս	Periploca L.	Բոլոր տեսակներ, կեղև
209.	Օդոստեմոն գետնատարած	Odostemon aquifolium Rydb.	Արմատներ
210.	Քարխոտ	Symphytum L.	Բոլոր տեսակներ, արմատներ
211.	Դափնեվարդ	Nerium L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
*	Օլոլիուկեր	Turbina corymbosa	-
*	Օլոյուկեր	Turbina corymbosa	-
212.	Գինեծաղիկ	Oenanthe sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
213.	Ծագոմ	Viscum L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
214.	Օրիքսա Ճապոնական	Orixa japonica Thunb.	բոլոր մասեր
215.	Բոշխ	Carex L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
216.	Սուր նավակարար (Օքսիտրոպիում)	Oxytropis L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
217.	Օցիմում սուրբ	Ocimum sanctum L.	բոլոր մասեր
218.	Թանթռնիկ	Sedum L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
219.	Անճարակ	Anagallis arvensis L.	Բոլոր մասեր
*	Արմավենի կատեխու	Areca catechu L.	-
220.	Զույգաթերթիկ	Zygophyllum L.	Բոլոր տեսակներ,

			բոլոր մասեր
221.	Մորմ	Solatium sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
*	Պեյոտլ	Lophophora L.	-
222.	Պելարգոնիում (խորդենի)	Pelargonium Willd.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
*	Դաշտագլոր	Gypsophila L.	-
*	Պերելոյկա խոտաբույս	Parnassia palustris L.	-
223.	Լոշտակ	Bryonia L.	Բոլոր տեսակներ, արմատներ
224.	Պղպեղ բետել	Piper betle L.	Բոլոր մասեր
*	Պղպեղ Կավա Կավա	Piper methysticum (kava-kava)	-
225.	Պղպեղ հարբեցնող	Piper methysticum (kava-kava)	Բոլոր մասեր
226.	Ավազասեր սպիտակավուն	Prammogeton canescens Vatke	Պտուղներ
227.	Պետալոստլիում լավիխենման	Petalostylis labicheoides R. Br	Վերգետնյա մաս
228.	Պետրասիմոնա միառեջքային	Petrosimonia monandra Bunge	Վերգետնյա մաս
229.	Պեումուս բոլդուս	Peumus boldus Molina	Տերևների եթերայուղեր
230.	Լերդախոտ	Anemone sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
231.	Փայտատամիկ	Galeopsis sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
232.	Պինելիում եռամաս	Pinellia ternata Britenbach	Ցողուններ
233.	Քաջվարդ խուսափող	Paeonia anomalae L.	Բոլոր մասեր
234.	Պիպտադենիում	Piptadenia	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
235.	Պիպտադենիում այլերկրային	Piptadenia peregrina Benth.	Կեղև
236.	Պիսցիդիում վառ կարմիր	Piscidia erythrina L.	Բոլոր մասեր
*	Պիտուրի	Duboisia	-
*	Գետնամուշկ-գայլթաթ	Huperzia selago L.	-
237.	Որոմ հարբեցնող	Lolium temulentum L.	Պտուղներ
238.	Բաթթկենի	Cuscuta L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր

239.	Աքլորակատար	Rhinanthus L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
240.	Պոդոֆիլում	Podophyllum L.	Բոլոր տեսակներ, կոճղարմատներ արմատներով
241.	Ձնծաղիկ Վորոնովի	Galanthus woronowii Lozinsk.	Բոլոր մասեր
242.	Ափսինթ	Artemisia L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
243.	Մկնասոխ	Mercurialis L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
244.	Քնախոտ	Pulsatilla sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
245.	Պսիլոկաուլոն աննման	Psilocaulon absimile N.E.Br.	Վերգետնյա մաս
*	Թռչնասոսինձ	Viscum L.	-
246.	Պղպճախոտ	Physochlaina L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
247.	Եգիպտացորենի պղպճամրիկ	Ustilago maydis DC.	Բոլոր մասեր
248.	Խորշաբույս ուռուցավոր	Utricularia physalis	Վերգետնյա մաս
*	Հարբած խոտ	Thermopsis L.	-
*	Ուռուտ	Chamaecytisus ruthenicus	-
249.	Ռամոնա աբեղախոտային	Ramona stachyoides Briq.	Բոլոր մասեր
250.	Ռաուվոլֆիում բազմատերևային	Rauvolfia heterophylla Roem. et Schult.	Բոլոր մասեր
*	Փսխաբեր ընկույզ	Strychnos L.	
251.	Ռեմերիա քշտած	Roemeria refracta DC.	Բոլոր մասեր
*	Կոծոծ ծագող	Xanthium L.	-
252.	Եղջրագլխիկ	Ceratocephala L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
253.	Մրտավարդ (լեռնավարդ)	Rhododendron sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
254.	Վարդ հավայան	Argyreia nervosa; Hawaiian Baby Woodrose	Բոլոր մասեր
*	Հազրեվարդ	Ledum L.	-
255.	Ռուբիևա բազմակտրվածքային	Roubieva multifida Moq.	Վերգետնյա մասերի եթերայուղեր
256.	Սատապ	Ruta L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր

257.	Ձկնահատապտուղ	Anamirta cocculus (L.) Wight et Arn.	-
258.	Արքայապսակ ուսուրիական	Fritillaria ussuriensis Maxim.	Բոլոր մասեր
259.	Սագովնիկ ոլորահյուս	Cycas circinalis L.	Սերմեր
260.	Սագովնիկ կռացված	Cycas revoluta Thunb.	Սերմեր
261.	Սաքսաուլ	Haloxylon L.	Բոլոր տեսակներ, տերևներ, ցողուններ
262.	Տոսախ մշտադալար	Buxus sempervirens L.	Ցողուն, տերևներ
263.	Սանգվինարիա կանադական	Sanguinaria canadensis	արմատներ
264.	Սարկոլոբուս	Sarcolobus R. Br.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
265.	Սարկոցեֆալուս	Sarcocephalus Afzel.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
266.	Հակոքսիլոն կոնային	Haloxylon articulatum	Ցողուն, տերևներ
267.	Սասաֆրաս սպիտակավուն	Sassafras albidum (Nutt.) Nees.	Բոլոր մասեր, եթերայուղ արմատներից և փայտանյութից
268.	Սվեդա պտղաուռուցավոր	Suaeda physophora L.	Բոլոր մասեր
269.	Արճճախոտ եվրոպական	Plumbago europaea L.	Բոլոր մասեր
270.	Սեյդլիցիա հազրեվարդային	Seidlitzia rosmarinus Bunge	Ցողուն, տերևներ
271.	Սեկուրինեգա	Securinega L.	Բոլոր տեսակներ, դալարներ
272.	Սիգեզբեկիա արևելյան	Siegesbeckia orientalis	Բոլոր մասեր
*	Սիդա	Cida L.	-
273.	Սիմոնդսիա կալիֆորնիական	Simmondsia californica Nutt.	Սերմեր
274.	Կապտուկ սովորական	Echium vulgaris L	Բոլոր մասեր
275.	Սկելետիում ոլորված	Sceletium tortuosum	Բոլոր մասեր
276.	Սկոպոլիա	Scopolia L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
277.	Սմոդինգիում սուր	Smodingium argutum E. Mey	Բոլոր մասեր
*	Շնադեղ	Peganum L	-

278.	Սոլերոս թուփային	Salicornia fruticosa L	Ցողուններ, տերևներ
*	Սողոմոնի կնիք	Polygonatum L.	-
279.	Օշան հարավային (օշան ռուսական)	Salsola australis R. Br.(=S. ruthenica Iljin)	Բույսի բոլոր մասեր
280.	Սորգո	Sorghum L.	Բոլոր մասեր
*	Սոփոր հաստապտուղ	Vexibia pachycarpa Jakovl	-
281.	Հասկաժանգ	Claviceps sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
282.	Ստելերա գաճաճային	Stellera chamaejasme L	Բոլոր մասեր
283.	Ստեֆանիա	Stephania L.	Բոլոր տեսակներ, պալարապտուղներ արմատներով
284.	Ստրիկտոկարդիա լորենատերևային	Strictocardia tiliaefolia Hall.	սերմեր
285.	Լիանա	Strophanthus DC	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
286.	Սֆերաֆիզա աղուտային	Sphaerophysa salsula (Pall.) DC.	Բոլոր մասեր
287.	Սխենակաուլոն դեղատու	Schoenocaulon officinal A.Gray	Սերմեր
288.	Քթախոտ	Nicotiana L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
289.	Տաբերնանտե իբոգա	Tabernanthe iboga Baill	Բոլոր մասեր
290.	Տամուս սովորական	Tamus communis L.	Բոլոր մասեր
291.	Տաուշիա	Tauschia Schltdl.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
292.	Տերմոպսիս	Thermopsis L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
293.	Տինոսպորա սրտատերևային	Tinospora cordifolia Miers	Բոլոր մասեր
294.	Կենի	Taxus L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
295.	Տոդալիա ասիական	Toddalia asiatica Lam.	Բոլոր մասեր
296.	Տոքսիդենդրոն	Toxicodendron L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
297.	Տրիխոցերեուս	Trichocereus	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
298.	Եղեգ հարավային	Phragmites Australia Trin. ex Steud.	Կոճղարմատ

299.	Տուրբինա կորիմբոզա	Turbina corymbosa	Սերմեր
300.	Տուրբինա վահանաձև	Turbina corymbosa Raf.	Սերմեր
301.	Հազարագլուխ	Viccaria sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
302.	Ունգերնիա Վիկտորի	Ungernia victoris Vved ex Artjushenko	Բոլոր մասեր
303.	Ունգերնիա Վիկտորի	Ungernia. Sewertzowii (Regel) B.Fedtsch.	Բոլոր մասեր
304.	Ունոնա ամենաբուրավետ	Unona odoratissima Blanco	Ծաղիկներ
305.	Նարդես խեժատար	Ferula gummosa Boiss	Սերմեր
306.	Ֆիբրաուրեա ներկող	Fibraurea tinctoria Lour.	Բոլոր մասեր
307.	Ֆիզոհլայնա ալայական	Physochlaina alica Korotk	Արմատներ
308.	Ֆիզոհլայնա ալայական	Physochlaina orientalis G. Don f.	Արմատներ
*	Ֆիտոլակկա ամերիկյան	Phytolacca L.	-
309.	Համեդաֆնե	Chamaedaphne calyculata Moench	Վերգետնյա մաս
*	Խարգ	Gomphocarpus L.	-
*	Լեռնաչամիչ ձիաձետային	Ephedra sp.	-
310.	Խեյմիա ուռենատերևային	Heimia salicifolia	Վերգետնյա մաս
*	Խեկվիրիտի	Abrus precatorius L.	-
311.	Քինածառ	Cinchona succirubra Pavon.	Կեղև
312.	Անձխոտ	Corydalis sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
*	Խոխոբա	Simmondsia californica Nutt.	-
313.	Ժախուկածառ	Moringa oleifera Lam.	Բոլոր մասեր
314.	Հունեմանիա ծխաբույսատերևային	Hunnemannia fumariaefolia Sweet	Բոլոր մասեր
315.	Ամբողջատերև	Haplophyllum	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
316.	Ցեֆալանթուս արևմուտքային	Cephalanthus occidentalis L.	Վերգետնյա մաս

317.	Ալպիական մանուշակ	Cyclamen L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
*	Ջրային մոլախինդ	Cicuta L.	-
318.	Կիտրոնախոտ (Ցիմբոպոգոն Վինտերի)	Cymbopogon winterianus Jowitt.	Եթերայուղեր բոլոր մասերի
319.	Ցիրիա Սմիթի	Zieria smithii Andr.	Վերգետնյա մաս, եթերայուղեր բոլոր մասերի
*	Չաուլմուգրա	Hydnocarpus Gaertn	-
*	թոքախտավոր բույս	Coronilla L.	-
320.	Ղանձլամեր	Veratrum sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
321.	Շնալեզու դեղատու	Cynoglossum officinalis L.	Բոլոր մասեր
322.	Ժանտընկույզ	Strychnos L.	Բոլոր տեսակներ, սերմեր
323.	Տափոլոռ	Lathyrus sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
324.	Աբեղախոտ ճահճային	Stachys palustris L.	Բոլոր մասեր
325.	Աբեղախոտ անողորկ	Stachys aspera Michx.	Վերգետնյա մաս
326.	Ծիծեռնախոտ	Chelidonium L.	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
*	Թզարմատ գարնանային	Ficaria calthifolia Reichenb., F. verna Huds.	-
327.	Թզարմատ ոսկեծաղիկատերևային	Ficaria calthifolia Reichenb., F. verna Huds.	Բոլոր մասեր
328.	Եղեսպակ կանխագուշական	Salvia divinorum	Տերևներ
329.	Շանգինիա հատապտղային	Schanginia baccata Moq.	Տերև, դալարներ
330.	Էվոդիա մելիետերևային	Evodia meliefolia Benth.	Բոլոր մասեր
331.	Էվոդիա հասարակ	Evodia simplex Cordem.	Բոլոր մասեր
332.	Էնցեֆալարտոս Բարկերի	Encephalartos barkeri Carruth. et Miq.	Բոլոր մասեր
333.	Էրիոֆիլում	Eriophyllum	Բոլոր տեսակներ, արմատներ
334.	Լեռնաչամիչ (էֆեդրա)	Ephedra sp.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր

335.	Էխինոփսիս	Echinopsis L.	Բոլոր տեսակներ, վերգետնյա մաս
336.	Տատասկ	Tribulus L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
337.	Ցալապա իսկական	Ipomoea purga (Wend.) Hayne	Բոլոր մասեր
338.	Ողկուզիկ սպիտակ	Dictamnus albus L.	տերևներ, պտուղներ
339.	Յատրորիզա թաթանման (Կոլոմբոսի)	Jateorhiza palmata (Lam.) Miers. (=Jatrorrhiza columba (Roxb) Miers.)	բոլոր մասեր
340.	Խնկեղեգ հացաբույսային	Acorus gramineus Soland. (= A. pusillus Sieb.)	Կոճղարմատ, եթերայուղեր, տերևներ
341.	Բիներցիա կլորաթև	Bienertia cycloptera Bunge	Վերգետնյա մաս
342.	Բասսիա սառը	Bassia cycloptera Bunge	Վերգետնյա մաս
343.	Բունիում պարսկական	Bunium persicum B Fedtsch.	Բոլոր մասեր
344.	Բունիում գլանանման	Bunium cylindricum Drude	Վերգետնյա մաս և եթերայուղ դրանից
345.	Գիմնոկալիցիում	Gymnocalycium	Վերգետնյա մաս
346.	Երկփնջիկ եղեգային	Phalaris tuberose L.	Վերգետնյա մաս
347.	Ոզնուկ բազմահող	Anabasis articulate	Վերգետնյա մաս
348.	Փշատար Զիբտորփի	Echinophoria sibthorpiana Huss	Վերգետնյա մաս
349.	Կոլոցինտ	Citrullus colocynthis Schrad.	Պտուղներ (փոշի, հանուկ)
350.	Կորիֆանտա մանրապճեղային	Coryphantha micromeris Lem.	Ամբողջ բույս
351.	Սագախոտ դրամահատային	Artriplex nummularia Lindl	Վերգետնյա մաս
352.	Բազմահասկ կնճռոտ	Agastache rugosa O.Kuntze	Եթերայյին հուղ
353.	Մոսլա երփոշանոթային	Mosla dianthera L.	Եթերայյին հուղ
354.	Օրլայա գազարային	Orlaya daucoides	Պտուղներ (եթերայյին հուղ)
355.	Օրտոդոն ազարոնային	Orthodon asaroniferum	Վերգետնյա մաս

2. Միաբաղադրիչ կենսաբանական ակտիվ հավելումների կազմում ներառման ոչ ենթակա բույսերը և դրանց վերամշակման արտադրանքը

NN ը/կ	Բույսի անվանումը	Բույսի լատիներեն անվանումը	Բույսի մասերը
1.	Արալիա բարձրահասակ, արալիա մանջուրական, սատանի ծառ, փշածառ	Arali elata (Miq.)Seem =Arali mandshurica Rupr. Et Maxim.	Բոլոր մասեր
2.	Աֆրիկական սալոր	Pygeum africanum	Կեղև
3.	Կատվախոտ	Valeriana L.	Բոլոր տեսակներ, արմատ, կոճղարմատ
4.	Գինկգո երկանվաթևային	Ginkgo biloba L.	Վերգետնյա մաս
5.	Ջինեմա սիլվեստրե	Gymnema sylvestre	Բոլոր մասեր
6.	Դիոսկորեա թավամազ	Dioscorea villosa	Կոճղարմատներ
7.	Մարդարմատ	Ginseng	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
8.	Օպլանաքս բարձրահասակ	Oplopanax elatus Nakai	Բոլոր մասեր
9.	Արևքուրիկ	Hypericum L.	Բոլոր տեսակներ, բոլոր մասեր
10.	Մկնափուշ	Ruscus aculeatus (Butcher's Broom)	Բոլոր մասեր
11.	Յոհիմբե (պաուսինիստալիա յոհիմբե)	Pausinystalia yohimbe (K. Schum.) Pierre ex Beile	Բոլոր մասեր
12.	Կիտրոնաթուփ չինական	Schisandra chinensis (Turcz.) Baill.	Բոլոր մասեր
13.	Մուիրա պուամա	Muira puama (Liriosma jvata)	Բոլոր մասեր
14.	Մրջնածառ Պո դե Արկո, Տաբեբույա	Tabebuia heptaphylla	կեղև
15.	Ռոդիոլա վարդագույն	Rhodiola rosea L.	Բոլոր մասեր
16.	Տուրներա գրգռող, Դամիանա	Turnera Diffusa	Բոլոր մասեր
17.	Էլեուտերոկոկ փշոտ, սատանի թուփ	Eleutherococcus senticosus (Rupr. et Maxim.) Maxim = Aconthopanax senticosus (Rupr. et Maxim.) Harms	Բոլոր մասեր
18.	Արմավաշուշան թելատու	Yucca filamentosa	Տերևներ

3. Պրիոնային հիվանդությունների (սպունգանման էնցեֆոֆալոպաթիա) առաջացման ռիսկի սպեցիֆիկ նյութեր հանդիսացող կենդանիների օրգաններ, հյուսվածքներ և դրանց վերամշակման արտադրանք՝

1) խոշոր եղջերավոր կենդանիներից՝

ա. 12 ամսականից բարձր հասակի կենդանիների գանգը (բացառությամբ ստորին ծնոտի)՝ ներառյալ գլխուղեղը, աչքերը և ողնուղեղը,

բ. 30 ամսականից բարձր հասակի կենդանիների ողնաշարը (բացառությամբ պոչուկային հատվածի, ողնաշարի ծոծրակային, կրծքային և գոտկային մասերի, փշաձև ու լայնական ելուստների, միջնային կատարի, պոչուկի տևերի)՝ ներառյալ մեջքային արմատիկների նյարդահանգույցները,

գ. բոլոր հասակի կենդանիների նշիկները, աղիքային համակարգը (12-մատնյա աղիքից մինչև ուղիղ աղիք) և ադեկալը.

2) գառներից (ոչխարներից) և այծերից՝

ա. 12 ամսականից բարձր հասակի կենդանիների կամ լինդերը ծակած արմատիկային կտրիչներ ունեցող կենդանիների գանգը, ներառյալ գլխուղեղը, աչքերը, նշիկները և ողնուղեղը,

բ. բոլոր հասակի կենդանիների փայծախն ու աղիքները.

3) մթերքներ, որոնք պարունակում են որոճող կենդանիներից նյութեր՝

ա. միս մեխանիկական ոսկրահանման,

բ. դոնդողանյութ (բացառությամբ որոճող կենդանիների կաշվից ստացված դոնդողանյութի),

գ. որոճող կենդանիների հալեցված ճարպերն ու դրանց վերամշակման արտադրանքը:

Կենդանական ծագման օբյեկտներ՝ զատիկ յոթկետանի (Coccinella septempunctata L)՝ ամբողջ մարմինը, կարիճ (Scorpiones L.)՝ ամբողջ մարմինը, խարանաճճի (Lytta sp.) բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը:

Սննդամթերքի արտադրության, ինչպես նաև կենդանական ծագման հումքի կիրառմամբ կենսաբանական ակտիվ հավելումների (ԿԱՀ) արտադրության ժամանակ պետք է նկատի ունենալ հումքի և մթերքի բաղադրամասերն արտադրող կազմակերպությունների երկրներում էպիզոտիկ իրավիճակն ըստ սպունգանման էնցեֆալոպաթիայի:

4. Սննդի էսենցիալ գործոն չհանդիսացող կենսաբանական ակտիվ սինթետիկ նյութեր՝ դեղատու բույսերի կենսաբանական ակտիվ բաղադրիչների համանմաններ

5. Կենդանաբանական ծագման հորմոններ և կենդանիների էնդոկրին համակարգի օրգաններ (մակերիկամներ, հիպոֆիզ, ենթաստամոքսային գեղձ, վահանաձև և հարվահանաձև գեղձեր, ուրցագեղձ, սեռական գեղձեր) հորմոնալ ակտիվության առկայությամբ

6. Մարդու օրգաններ և հյուսվածքներ

7. Մանրէների ցեղերի և տեսակների ներկայացուցիչներ, որոնց կազմում տարածված են մարդու հիվանդություններ առաջացնող կամ որպես հակաբիոտիկների նկատմամբ կայունության գեների վեկտոր ծառայող մանրէատեսակներ, այդ թվում՝

1) սպոր առաջացնող աէրոբ և անաէրոբ մանրէներ՝ Bacillus ցեղի (B.polimyxa, B.cereus, B.megatherium, B.thuringiensis, B.coagulans, B.subtilis, B.licheniformis, այլ տեսակների) և Clostridium ներկայացուցիչներ.

2) Escherichia, Enterococcus, Corynebacterium spp ցեղերի մանրէներ.

3) հեմոլիտիկ ակտիվությամբ տիրապետող մանրէներ,

4) կենդանիների և թռչնի օրգանիզմից անջատված և մարդու նորմալ պաշտպանողական միկրոֆլորային ոչ բնորոշ ոչ սպորային մանրէներ, այդ թվում՝ Lactobacillus ցեղի ներկայացուցիչներ:

8. Ազգային օրենսդրությանը համապատասխան կենսունակ խմորասնկեր, այդ թվում՝ Candida ցեղի, ակտինոմիցետներ, ստրեպտամիցետներ, մանրադիտակային բորբոսասնկերի բոլոր ցեղերն ու տեսակները, թունավոր և ոչ ուտելի սնկեր:

Հայաստանի Հանրապետության
կառավարության
աշխատակազմի
ղեկավար-նախարար **Դ. Հարությունյան**

Հավելված N 5
ՀՀ կառավարության 2014 թվականի
հոկտեմբերի 30-ի N 1210-Ն որոշման

ՁԵՎԵՐ

ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎ ՀԱՎԵԼՈՒՄՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ՎԻՏԱՄԻՆՆԵՐԻ, ՎԻՏԱՄԻՆԱՆՄԱՆ ԵՎ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՆՅՈՒԹԵՐԻ

Անվանումը	Ձևը
Վիտամին A	Ռետինոլ, ռետինոլի ացետատ, ռետինոլի պալմիտատ, բետակարոտին
Կարոտինոիդներ	
Բետակարոտին	բետակարոտին
Լիկոպին	լիկոպին
Լյութեին	լյութեին և դրա եթերներ
Զեաքսանտին	զեաքսանտին
Աստաքսանտին	աստաքսանտին
Վիտամին D	D2 (էրգոկալցիֆերոլ), D3 (խոլեկալցիֆերոլ)
Վիտամին E	D-ալֆա-տոկոֆերոլ, DL-ալֆա-տոկոֆերոլ, D-ալֆա-տոկոֆերոլի ացետատ, DL-ալֆա-տոկոֆերոլի ացետատ, DL-ալֆա-տոկոֆերոլի պալմիտատ, D-ալֆա-տոկոֆերոլի սուկցինատ, DL-ալֆա-տոկոֆերոլի սուկցինատ, D-գամմա-տոկոֆերոլ, DL- գամմա-տոկոֆերոլ, տոկոֆերոլների խառնուրդի խտանյութ, տոկոտրիենոլներ

Վիտամին B1	Թիամինի հիդրոքլորիդ, թիամինի բրոմիդ, թիամինի մոնոնիտրատ, թիամինմոնոֆոսֆատ քլորիդ, թիամինի երկֆոսֆատ (պիրոֆոսֆատ) քլորիդ (թիամինի պիրոֆոսֆատ քլորիդ)
Վիտամին B2	Ռիբոֆլավին; ֆլամինմոնոնուկլեոտիդների նատրիումական աղ (նատրիումի ռիբոֆլավին 5`-ֆոսֆատ)
Վիտամին PP (նիացին)	Նիկոտինամիդ, նիկոտինաթթու և դրա աղեր, ինոզիտոլի հեքսանիկոտինատ
Վիտամին B6	Պիրիդօքսինի հիդրոքլորիդ պիրիդօքսին-5`-ֆոսֆատ, պիրիդօքսալ, պիրիդօքսալ-5`-ֆոսֆատ, պիրիդօքսամին, պիրիդոքսամին-5`-ֆոսֆատ, պիրիդօքսին երկպալմինատ
Պանտոտենաթթու	Կալցիումի D-պանտոտենատ, նատրիումի D-պանտոտենատ, դեքսպանտենոլ, պանտետին
Վիտամին B12	Ցիանկոբալամին, հիդրօքսիկոբալամին, մեթիլկոբալամին, 5`-դեզօքսիադենոզիլկոբալամին
Ֆոլատ	Ֆոլիաթթու (N-պտերոիլ- L-գլուտամինաթթու), կալցիումի L-մեթիլֆոլատ
Վիտամին C	L-ասկորբինաթթու, նատրիումի L-ասկորբատ, կալցիումի L-ասկորբատ, կալիումի L-ասկորբատ, մագնեզիումի L-ասկորբատ, ցինկի L-ասկորբատ, 6-պալմիտիլ-L-ասկորբինաթթու (ասկորբիլպալմիտատ)
Վիտամին K	K1 (ֆիլոխինոն, ֆիտոմենադիոն), K2 (մենախինոն)
Բիոտին	D-բիոտին
Խոլին	Խոլինքլորիդ, խոլինցիտրատ, խոլիներկտարտրատ
Ինոզիտ	Ինոզիտ
Կարնիտին	L-կարնիտին, L-կարնիտինի տարտրատ, L-կարնիտինի հիդրոքլորիդ, ացետիլ-L-կարնիտին
Կոէնզիմ Q10	Ուբիխինոն
Լիպոյաթթու	ալֆա-լիպոյաթթու
Մեթիլմետիոնինսուլֆոնիում	Մեթիլմետիոնինսուլֆոնիումի քլորիդ
Օռոտաթթու	Կալիումի օռոտատ, մագնեզիումի օռոտատ, ցինկի օռոտատ, կալցիումի օռոտատ
Պարամինաբենզոյաթթու	Պարամինաբենզոյաթթու
Կալցիում	Կալցիում ածխաթթու (կալցիումի կարբոնատ), կիտրոնաթթվի կալցիումական աղեր, կալցիումի քլորիդ, կալցիումի գլուկոնատ, կալցիումի գլիցերաֆոսֆատ, կալցիումի լակտատ, օրտոֆոսֆորաթթվի կալցիումական աղեր (կալցիումի

	օրտոֆոսֆատներ), կալցիումի մալատ, կալցիումի ցիտրատ-մալատ, կալցիումի բիսգլիցինատ, կալցիումի պիրուվատ, կալցիումի սուկցինատ, կալցիումի L-լիզինատ, կալցիումի ասպարագինատ, կալցիումի սուլֆատ, կալցիումի հիդրօքսիդ, կալցիումի օքսիդ, կալցիումի ացետատ, կալցիումի L-ասկորբատ, կալցիումի L-պիրագլուտամատ (պիդոլատ), կալցիումի L-տրեոնատ
Նատրիում	Նատրիումի բիկարբոնատ, նատրիումի կարբոնատ, նատրիումի ցիտրատ, նատրիումի քլորիդ, նատրիումի գլյուկոնատ, նատրիումի լակտատ, նատրիումի հիդրօքսիդ, օրտոֆոսֆորաթթվի նատրիումական աղեր
Մագնեզիում	Մագնեզիումի կարբոնատ, մագնեզիումի L-ասկորբատ; մագնեզիումի բիսգլիցինատ, մագնեզիում կաթնաթթվային (մագնեզիումի ցիտրատներ), մագնեզիումի քլորիդ, մագնեզիումի գլյուկոնատ, օրտոֆոսֆորաթթվի մագնեզիումական աղեր; մագնեզիումի L-լիզինատ; մագնեզիումի մալատ, մագնեզիումի-կալիումի ցիտրատ, մագնեզիումի պիրուվատ, մագնեզիումի սուկցինատ, մագնեզիումի սուլֆատ, մագնեզիումի լակտատ, մագնեզիումի ացետատ, տաուրինաթթվի մագնեզիումական աղ, մագնեզիումի գլիցերոֆոսֆատ, մագնեզիումի հիդրօքսիդ, մագնեզիումի օքսիդ, մագնեզիումի ասպարագինատ, մագնեզիումի L-պիրոգլուտամատ (պիդոլատ), ացետիլտաուրինաթթվի մագնեզիումական աղ, մագնեզիումի ամինաթթվային համալիրներ
Կալիում	Կալիումի ցիտրատ, կալիումի լակտատ, կալիումի բիկարբոնատ, կալիումի կարբոնատ, կալիումի քլորիդ, կալիումի գլյուկոնատ, կալիումի գլիցերոֆոսֆատ, կալիումի մալատ, օրտոֆոսֆորաթթվի կալիումական աղեր, կալիումի հիդրօքսիդ, կալիումի ամինաթթվային համալիրներ, կալիումի L-պիրոգլուտամատ (պիդոլատ)
Ֆոսֆոր	Ֆոսֆորաթթվի կալիումական, կալցիումական, նատրիումական և մագնեզիումական աղեր
Երկաթ	Երկաթի (II) գլյուկոնատ, երկաթի (II) կարբոնատ, երկաթի (II) սուլֆատ, երկաթի (II) լակտատ, երկաթի (II) ֆումարատ, երկաթի (II, III) ցիտրատ, երկաթի (III) երկֆոսֆատ (պիրոֆոսֆատ), երկաթ տարրային (կարբոնիլային+էլեկտրոլիտիկ+ջրածին-վերականգնված), երկաթ (III) կիտրոնամոնիական (ամոնիում-երկաթի ցիտրատ), երկաթի սուկցինատ, երկաթի բիսգլիցինատ, երկաթի ֆոսֆատ, երկաթի (II) տաուրատ, նատրիում-երկաթի երկֆոսֆատ, երկաթի (III) սախարատ, երկաթի ամինաթթվային համալիրներ, երկաթի L-պիրոգլուտամատ (պիդոլատ)
Պղինձ	Պղնձի կարբոնատ, պղնձի ցիտրատ, պղնձի գլյուկոնատ, պղնձի սուլֆատ, պղնձի

	L-ասպարտատ, պղնձի բիսգլիցինատ, պղնձի լիզինային համալիր, պղնձի օքսիդ պղնձի ամինաթթվային համալիրներ
Ցինկ	Ցինկի ացետատ, ցինկի սուլֆատ, ցինկի քլորիդ, ցինկի ցիտրատ, ցինկի գլյուկոնատ, ցինկի լակտատ, ցինկի օքսիդ, ցինկի կարբոնատ, ցինկի L-ասկորբատ, ցինկի L-ասպարտատ, ցինկի բիսգլիցինատ, ցինկի L-լիզինատ, ցինկի մալատ, ցինկի մոնո-L-մետիոնինսուլֆատ, ցինկի պիկոլինատ, ցինկի ամինաթթվային համալիրներ, ցինկի L-պիրոգլուտամատ
Մանգան	Մանգանի կարբոնատ, մանգանի քլորիդ, մանգանի ցիտրատ, մանգանի գլյուկոնատ, մանգանի սուլֆատ, մանգանի գլիցերոֆոսֆատ, մանգանի L-ասպարտատ, մանգանի բիսգլիցինատ, մանգանի ամինաթթվային համալիրներ, մանգանի L-ասկորբատ, մանգանի L-պիրոգլուտամատ (պիդոլատ)
Յոդ	Կալիումի յոդիդ, կալիումի յոդատ, նատրիումի յոդիդ, նատրիումի յոդատ, յոդկազեին
Սելեն	Նատրիումի սելենատ, նատրիումի սելենիտ, նատրիումի սելենիտ միատեղակալված, սելենիստաթթու, 1-սելենոմետիոնին, սելենով հարստացված խմորասնկեր (Saccharomyces), 9-ֆենիլ-սիմ-օկտահիդրոսելենոքսանտեն, բիս,1,3,-երկմեթիլպիրազոլիլ-4-սելենիդ
Մոլիբդեն	Ամոնիումի մոլիբդատ (VI), նատրիումի մոլիբդատ (VI), կալիումի մոլիբդատ (VI)
Քրոմ	Քրոմի (III) քլորիդ, քրոմի (III) լակտատ 3-ջրային, քրոմի (III) նիտրատ; քրոմի (III) սուլֆատ, քրոմի (III) նիկոտինատ, քրոմի (III) պիկոլինատ, քրոմի (III) ամինաթթվային համալիրներ
Ֆտոր	Կալիումի ֆտորիդ, կալցիումի ֆտորիդ, նատրիումի ֆտորիդ, նատրիումի մոնոֆտորֆոսֆատ
Բոր	Բորաթթու, նատրիումի բորատ
Սիլիցիում	Սիլիցիումի երկօքսիդ, օրտոսիլիցիումաթթու, կայունացրած խոլինոմա, սիլիցիումաթթու (գելի ձևով)
Կոբալտ	Կոբալտի (II) ացետատ, կոբալտի (II) ասպարագինատ, կոբալտ ծծմբաթթվային 7-ջրային (կոբալտի սուլֆատ), կոբալտի ժելատային համալիրներ, կոբալտ ածխաթթվային հիմնային ջրային
Վանադիում	Նատրիումի մետավանադատ 2-ջրային, L-մալատո օքսովանադիում (IV), վանադիումի սուլֆատ, վանադիումի ասպարտատ, վանադիումի գլիցինատ, վանադիումի ցիտրատ, վանադիումաթթվային ամոնիում, վանադիումի ամինախելատ, վանադիումի խելատային համալիրներ
Արծաթ	Կոլոիդ արծաթ, արծաթի խելատային համալիրներ

Հայաստանի Հանրապետության
կառավարության
աշխատակազմի
ղեկավար-նախարար

Դ. Հարությունյան

Հավելված N 6
ՀՀ կառավարության 2014 թվականի
հոկտեմբերի 30-ի N 1210-Ն որոշման

ՁԵՎԵՐ

ՎԻՏԱՄԻՆՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՄԻՆՉԵՎ 3 ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ՄԱՆԴՈՒՄ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎ ՀԱՎԵԼՈՒՄՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Անվանումը	**Ձևը**
Վիտամին A	Ռետինոլի ացետատ, ռետինոլի պալմիտատ, բետակարոտին
Վիտամին D	D2 (էրգոկալցիֆերոլ), D3 (խոլեկալցիֆերոլ)
Վիտամին E	D-ալֆա-տոկոֆերոլ, DL-ալֆա-տոկոֆերոլ, D-ալֆա-տոկոֆերոլի ացետատ, DL-ալֆա-տոկոֆերոլի ացետատ
Վիտամին B1	Թիամինի հիդրոքլորիդ, թիամինի բրոմիդ, թիամինի մոնոնիտրատ, թիամինի քլորիդ
Վիտամին B2	Ռիբոֆլավին, ֆլամինմոնոնուկլեոտիդների նատրիումական աղ (նատրիումի ռիբոֆլավին 5`-ֆոսֆատ)
Վիտամին PP (նիացին)	Նիկոտինամիդ, նիկոտինաթթու
Վիտամին B6	Պիրիդոքսինի հիդրոքլորիդ, պիրիդոքսին-5`-ֆոսֆատ, պիրիդոքսին երկպալմինատ
Պանտոտենաթթու	Կալցիումի D-պանտոտենատ, նատրիումի D-պանտոտենատ, դեքսպանտենոլ
Վիտամին B12	Ցիանկոբալամին, հիդրոքսիկոբալամին
Ֆոլիաթթու	Ֆոլիաթթու, (N-պտերոիլ- L-գլուտամինաթթու)
Վիտամին C	L-ասկորբինաթթու, նատրիումի L-ասկորբատ, կալցիումի L-ասկորբատ; կալիումի ասկորբատ, 6-պալմիտիլ-L-ասկորբինաթթու (ասկորբիլպալմիտատ)
Վիտամին K	K1 (ֆիլոխինոն, ֆիտոմենադիոն)
Բիոտին	D-բիոտին
Խոլին	Խոլինքլորիդ, խոլինցիտրատ, խոլիներկտարտրատ
Ինոզիտ	Ինոզիտի միջոցներ
Կարնիտին	L-կարնիտին, L-կարնիտինի L-տարտրատ, L-կարնիտինի քլորհիդրատ
Հանքային աղեր	
Կալցիում	Կալցիում ածխաթթու (կալցիումի կարբոնատ), կիտրոնաթթվի կալցիումական աղեր, կալցիումի

	քլորիդ, կալցիումի գլյուկոնատ, կալցիումի գլիցերաֆոսֆատ, կալցիումի լակտատ, օրտոֆոսֆորաթթվի կալցիումական աղեր (կալցիումի օրտոֆոսֆատներ)
Նատրիում (բացառությամբ 1,5-3 տարեկան երեխաների համար նախատեսված սննդի)	Նատրիումի բիկարբոնատ, նատրիումի կարբոնատ, նատրիումի ցիտրատ, նատրիումի քլորիդ, նատրիումի գլյուկոնատ, նատրիումի լակտատ, նատրիումի հիդրօքսիդ, օրտոֆոսֆորաթթվի նատրիումական աղեր
Մագնեզիում	Մագնեզիումի կարբոնատ, մագնեզիում կաթնաթթվային (մագնեզիումի ցիտրատներ), մագնեզիումի քլորիդ, մագնեզիումի գլյուկոնատ, օրտոֆոսֆորաթթվի մագնեզիումական աղեր, մագնեզիումի սուլֆատ, մագնեզիումի լակտատ, մագնեզիումի հիդրօքսիդ, մագնեզիումի օքսիդ
Կալիում (բացառությամբ 1,5-3 տարեկան երեխաների համար նախատեսված սննդի)	Կալիումի ցիտրատ, կալիումի լակտատ, կալիումի բիկարբոնատ, կալիումի կարբոնատ, կալիումի քլորիդ, կալիումի գլյուկոնատ, կալիումի հիդրօքսիդ, կալիում ֆոսֆորաթթվային երկտեղակայված
Ֆոսֆոր	Ֆոսֆորաթթվի կալիումական, կալցիումական, նատրիումական և մագնեզիումական աղեր
Երկաթ	Երկաթի (II) գլյուկոնատ, երկաթի (II) սուլֆատ, երկաթի (II) լակտատ, երկաթի (II) ֆումարատ, երկաթի (II, III) ցիտրատ, երկաթի (III) երկֆոսֆատ (պիրոֆոսֆատ), երկաթ տարրային (կարբոնիլային + էլեկտրոլիտիկ + ջրածին վերականգնված)
Պղինձ	Պղնձի կարբոնատ, պղնձի ցիտրատ, պղնձի գլյուկոնատ, պղնձի սուլֆատ, պղնձի L-ասպարտատ, պղնձի բիսգլիցինատ, պղնձի լիզինային համալիր, պղնձի օքսիդ, պղնձի ամինաթթվային համալիրներ
Ցինկ	Ցինկի սուլֆատ, ցինկի ցիտրատ, ցինկի գլյուկոնատ, ցինկի կարբոնատ
Մանգան	Մանգանի կարբոնատ, մանգանի քլորիդ, մանգանի ցիտրատ, մանգանի գլյուկոնատ, մանգանի սուլֆատ
Յոդ (բացառությամբ 1,5-3 տարեկան երեխաների համար նախատեսված սննդի)	Կալիումի յոդիդ, կալիումի յոդատ, նատրիումի յոդիդ, յոդկազեին ...2 տարեկանից բարձր հասակի երեխաների սննդում նախատեսված կաթի հարստացման համար՛
Սելեն (բացառությամբ 1,5-3 տարեկան երեխաների համար նախատեսված սննդի)	Նատրիումի սելենատ...մինչև մեկ տարեկան երեխաների կերակրման և վաղ հասակի երեխաների սննդի չոր և հեղուկ կաթնային, կաթ պարունակող և կաթնային բաղադրիչով ըմպելիքների հարստացման համար նախատեսված հեղուկ հարմարողականացված, մասնակի հարմարողականացված կաթնային խառնուրդների և դիետիկ (բուժիչ ու կանխարգելիչ) սննդի մթերքների արտադրության ժամանակ՛, նատրիումի սելենիտ (մինչև մեկ տարեկան երեխաների կերակրման և վաղ հասակի երեխաների սննդի չոր և հեղուկ կաթնային, կաթ պարունակող և կաթնային բաղադրիչով ըմպելիքների հարստացման համար նախատեսված հեղուկ հարմարողականացված, մասնակի հարմարողականացված կաթնային խառնուրդների և դիետիկ (բուժիչ ու կանխարգելիչ) սննդի մթերքների արտադրության ժամանակ)

Հայաստանի Հանրապետության

կառավարության
աշխատակազմի

ղեկավար-նախարար **Դ. Հարությունյան**

Հավելված N 7
ՀՀ կառավարության 2014 թվականի
հոկտեմբերի 30-ի N 1210-Ն որոշման

3-14 ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ՄՆՆԴՈՒՄ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎ ՀԱՎԵԼՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ՎԱՂ ՀԱՍԱԿԻ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԽՈՏԱԲՈՒՍԱՅԻՆ ԹԵՅԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ԲՈՒՍԱԿԱՆ ՀՈՒՄՔԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

NN ը/կ	Բուսական հումքի հայերեն անվանումը	Բուսական հումքի լատիներեն անվանումը	Բուսական հումքի մասերը
1.	Սովորական անիսոն	Anisum vulgare Gaerth, Umbelliferae	Անիսոնի պտուղներ (Anisi fructus)
2.	Դեղատու տուղտ	Althaea officinalis,Malvacea	Տուղտի արմատներ (Althaeae radix)
3.	Սև կտտկենի	Sambucus nigra L., Cambucaceae	Կտտկենու ցաղիքներ (Sambuci flos)
4.	Ելունդավոր կեչի	Betula verrucosa Ehrh. Betulaceae	Կեչու տերևներ (Betulae folium)
5.	Կախված կեչի	Betula pendula	Կեչու տերևներ (Betulae folium)
6.	Հիբիսկուս	Hibiscus sabdariffa L. Malvaceae	Հիբիսկուսի ծաղիկներ (Hibisci flos)
7.	Կարմիր մոլոշավարդ	Hibiscus sabdariffa L.	Մոլոշավարդի ծաղիկներ (Hibisci flos)
8.	Սովորական խնկածաղիկ	Origanum vulgare, Lamiaceae	Խնկածաղկի խոտ (Origani herba)
9.	Մորի	Fragaria, Rosaceae	Մորու տերևներ (Fragariae folium)
10.	Դեղատնային նարգիզ	Calendula officinalis L, Composite	Նարգիզի ծաղիկներ (Calendulae flos)
11.	Երկիտնային եղինջ	Urtica dioica L., Urticaceae	Եղինջի տերևներ (Urticae folium)
12.	Նեղտերև նարդոս	Lavandula angustifolia , Lamiaceae	Նարդոսի ծաղիկներ (Lavadulae flos)
13.	Սրտանման լորենի	Tilia cordata Mill, Tiliaceae	Լորենու ծաղիկներ (Tiliae flos)
14.	Սովորական արքայամորի	Rubus ideaus L., Rosaceae	Արքայամորու տերևներ (Rubi idaei folium)
15.	Անտառային փիփերթ	Malva sylvestris L., Malvaceae	Փիփերթի ծաղիկներ (Malvae flos)

16.	Անտառային մոլոշավարդ	Malva Mauritiana, Malvaceae	Մոլոշավարդի ծաղիկներ (Malvae flos)
17.	Մեղվախոտ	Melissa officinalis, Lamiaceae	մեղվախոտի տերևներ (Melissae folium)
18.	Կիտրոնային անանուխ	Melissa officinalis, Lamiaceae	Անանուխու տերևներ (Melissae folium)
19.	Պղպեղաձաղձ	Mentha piperita, Lamiaceae	Պղպեղաձաղձի տերևներ (Menthae piperitae folium)
20.	Չիչխան	Hippophae rhamnoides L., Elaeagnaceae	չիչխանի տերևներ (Hyppophaes folium)
21.	Խոշոր եզնալեզու	Plantago major L., Plantaginaceae	Եզնալեզվի տերևներ (Plantaginis herba)
22.	Միջին եզնալեզու	Plantago media L, Plantaginaceae	Եզնալեզվի տերևներ (Plantaginis herba)
23.	Նշտարաձև եզնալեզու	Plantago lanceolate L, Plantaginaceae	Եզնալեզվի տերևներ (Plantaginis herba)
24.	Լվի եզնալեզու	Plantago psyllium L, Plantaginaceae	Սերմերի կլեպահան (Plantaginis tunica semen)
25.	Դառը թուրինջ	Citrus aurantium Rutaceae	թուրինջի կեղև
26.	Դեղատնային երիցուկ	Matricaria recutita L., Compositae	Երիցուկի ծաղիկներ (Chamomillae flos)
27.	Սև հաղարջ	Ribes nigrum L, Saxifragaceae.	Հաղարջի տերևներ (Ribi nigri folium)
28.	Բուրավետ ուրց	Thymus vulgaris L, Lamiaceae	ՈՒրցի խոտ (Thymi herba)
29.	Ուրց	Thymus serpyllum, Lamiaceae	ՈՒրցի խոտ (Thymi herba)
30.	Սողացող ուրց	Thymus serpyllum, Lamiaceae	ՈՒրցի խոտ (Thymi herba)
31.	Սովորական քեմոն	Carum carvi, Umbellifere	Քեմոնի պտուղներ (Cari carvi fructus)
32.	Սովորական հոռոմսամիթ	Foeniculum vulgare Mill, Umbelliferae	Հոռոմսամիթի պտուղներ (Foeniculi fructus)
33.	Դեղատու սամիթ	Foeniculum vulgare Mill, Umbelliferae	սամիթի պտուղներ (Foeniculi fructus)
34.	Սև հապալաս	Vaccinium myrtillus L, Vacciniaceae.	Սև հապալասի պտուղներ (Myrtilli fructus)
35.	Մասուր	Rosa, Rosaceae	Մասուրի պտուղներ (Rosae fructus)
36.	Հապալաս	Vaccinium vitis idaea L, Vacciniaceae.	Հապալասի պտուղներ (Vaccini fructus)

Հայաստանի Հանրապետության

կառավարության

աշխատակազմի
ղեկավար-նախարար **Դ. Հարությունյան**